

Jaarverslag Energiefonds Overijssel 2019

Energiefonds Overijssel investeerde in Rc Panels, die met hun prefab gevelelementen bestaande woningen in een dag verduurzamen richting 'nul-op-de-meter'.

Bezoekadres

Bedrijfsverzamelgebouw Hanz
Hanzeplein 11 - 27, kamer (6.01)
8017 JD Zwolle

Adres

Postbus 40165
8004 DD Zwolle
Telefoon: 038 303 16 49

Inhoudsopgave

Algemene informatie	3
De missie van Energiefonds Overijssel.....	3
Doelen	3
Kernactiviteiten	4
Juridische structuur	4
Organisatiestructuur.....	4
Verslag van de raad van commissarissen	6
Bestuursverslag.....	7
Opzet en opdracht van het fonds	7
Jaarverslag en presentatieverslag	7
Ontwikkelingen gedurende het boekjaar	7
Behaalde resultaten.....	8
Kasstromen en financieringsbehoeften	10
Risicobeheer	11
Geconsolideerde jaarrekening 2019 Energiefonds Overijssel I B.V.....	16
Geconsolideerde balans.....	17
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	18
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	19
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	20
Toelichting op de geconsolideerde balans.....	29
Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening.....	40
Enkelvoudige jaarrekening 2019 Energiefonds Overijssel I B.V.	43
Enkelvoudige balans	44
Enkelvoudige winst-en-verliesrekening	45
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	46
Toelichting op de enkelvoudige balans.....	47
Toelichting op de enkelvoudige winst-en-verliesrekening	51
Overige gegevens	54
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	55
Bijlage 1: Uitstaande portefeuille per 31 december 2019	59
Bijlage 2: Historische portefeuille per 31 december 2019.....	61

Algemene informatie

Op grond van de groottecriteria die de wet aan de jaarrekening stelt, kan Energiefonds Overijssel I B.V. gebruikmaken van vrijstellingen en verlichtingen, en hoeft zij bijvoorbeeld geen bestuursverslag op te stellen. Gezien de opdracht van het fonds en het nagestreefde publieke belang vindt het bestuur (hierna ook genoemd: de directie) dat in het opmaken van de jaarrekening meer moet worden gedaan dan de minimaal gestelde eisen. Daarom is over 2019 wel een bestuursverslag geschreven, zij het niet volledig volgens de inrichtingseisen die daaraan volgens Nederlands recht worden gesteld.

De missie van Energiefonds Overijssel

In 2023 is 20 procent nieuwe energie in Overijssel beschikbaar. Op basis van het “Uitvoeringsprogramma Nieuwe Energie Overijssel 2017-2023” is door de provincie Overijssel een scenario ontwikkeld dat de energieopgave tot 2023 beschrijft. In dat scenario is de energievraag met ruim 6% afgenomen door besparingsmaatregelen. Van het resterende energieverbruik wil de provincie in 2023 20% uit hernieuwbare bronnen halen. Een van de acties om deze ambitie waar te maken is de oprichting van Energiefonds Overijssel in 2012.

Energiefonds Overijssel levert via Energiefonds Overijssel I B.V. en Energiefonds Overijssel II B.V. een financiële bijdrage aan ondernemingen, woningcorporaties en projecten die energie besparen of energie opwekken uit hernieuwbare bronnen. Zo draagt het fonds bij aan de ambitie van de provincie Overijssel op het gebied van nieuwe energie, en aan werkgelegenheid, ondernemerschap en innovatie.

Doelen

Energiefonds Overijssel I B.V. heeft volgens haar statuten als doel:

“De vennootschap heeft het volgende door de Provincie Overijssel nagestreefde publieke belang ten doel, namelijk het voor en met name in de Provincie Overijssel versterken van de ontwikkeling en toepassing van hernieuwbare energie en energiebesparing door:

- a. het al dan niet tezamen met anderen deelnemen in andere ondernemingen die zich richten op het ontwikkelen/innoveren, exploiteren of het anderszins ontplooiën van activiteiten op het gebied van hernieuwbare energie of energiebesparing binnen de kaders van de door het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Overijssel goedgekeurde investeringsreglement;
- b. het al dan niet tezamen met anderen deelnemen in en het besturen van andere ondernemingen, alsmede het voorzien in de financieringsbehoefte van ondernemingen die zich bezig houden met het uitvoeren van de subsidieregeling voor hernieuwbare energie en energiebesparing van de Provincie Overijssel;

Voorts heeft de vennootschap ten doel: het verrichten van alle handelingen, welke in de ruimste zin verband kunnen houden met of bevorderlijk kunnen zijn voor een van de omschreven doeleinden.

De hiervoor omschreven doelomschrijving past binnen Europese, nationale en provinciale beleidsdoelstellingen op het gebied van duurzame energie en energiebesparing.”

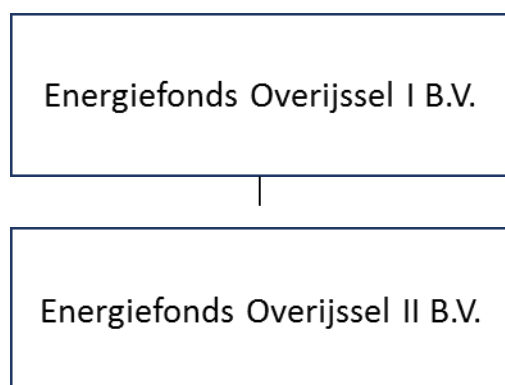
Kernactiviteiten

Energiefonds Overijssel is onderverdeeld in Energiefonds Overijssel I B.V. en Energiefonds Overijssel II B.V. De kernactiviteiten van het fonds zijn het financieren van ondernemingen, woningcorporaties en projecten op het gebied van hernieuwbare energie en energiebesparing. Energiefonds Overijssel I B.V. doet dit door het nemen van aandelenbelangen in ondernemingen en projecten, en het verstrekken van converteerbare leningen. Energiefonds Overijssel II financiert ondernemingen, woningcorporaties en projecten via het verstrekken van leningen en garanties.

Energiefonds Overijssel komt in beeld als reguliere financiering geen (volledige) dekking van het energieproject kan leveren. Afhankelijk van de plannen en de omvang en aard van de aanvragende onderneming of organisatie verschaft het fonds een lening en/of neemt het deel in het project via een participatie. Het - sinds 1 januari 2018 revolverende - fonds investeert maximaal € 200 miljoen in projecten en ondernemingen in de provincie Overijssel. Om de revolverendheid van het fonds mogelijk te maken, stelt de provincie een tijdelijke faciliteit van € 80 miljoen ter beschikking. Dit kan leiden tot een tijdelijke overschrijding van bovenstaand maximum.

Juridische structuur

Energiefonds Overijssel bestaat uit twee vennootschappen:

Energiefonds Overijssel I B.V. is een 100 procent deelname van de provincie Overijssel. Energiefonds Overijssel II B.V. is een 100 procent dochter van Energiefonds Overijssel I B.V.

Organisatiestructuur

Het fondsbeheer en de directie van Energiefonds Overijssel I B.V. worden sinds 28 september 2018 gevoerd door CL Venture Partners B.V. (hierna ook genoemd: **StartGreen**).

De beide onder ‘Juridische structuur’ opgenomen vennootschappen hebben geen personeel in dienst.

Dit is omdat het fonds wordt bestuurd door een externe fondsbeheerder. Deze stelt - in het kader van de door Energiefond Overijssel I B.V. verleende managementopdracht - personeel ter beschikking om de taken en verplichtingen uit te voeren die zijn opgenomen in de statuten, de managementovereenkomst, het directiereglement, de financieringsovereenkomst, het investeringsreglement en het Uitvoeringsbesluit subsidies (Ubs).

StartGreen opereert onder een MiFID II-vergunning voor het beheer van Energiefond Overijssel I B.V. Deze werd verleend door de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en is verplicht gesteld door de provincie Overijssel.

Verslag van de raad van commissarissen

Aan de algemene vergadering van aandeelhouders van Energiefondsoverijssel I B.V. (hierna ook genoemd: de **Vennootschap**).

Hierbij bieden wij u het jaarverslag 2019 (hierna ook genoemd: het **jaarverslag**) van de directie van de vennootschap aan, alsmede de jaarcijfers. Bij dit jaarverslag heeft Ernst & Young Accountants LLP (hierna ook genoemd: **EY**) een goedkeurende controleverklaring afgegeven.

De raad van commissarissen kwam in de verslagperiode viermaal bijeen. Ook is er tweemaal overlegd met de adviescommissie van Energiefondsoverijssel (hierna ook genoemd: de **adviescommissie**). 2019 was het eerste volledige jaar dat StartGreen, naar tevredenheid, verantwoordelijk was voor de directievoering van Energiefondsoverijssel.

De directie legde in de vergaderingen verantwoording af over onder meer:

- het gerealiseerde maatschappelijk rendement;
- het risicomanagement en -profiel;
- potentiële belangenverstrengeling;
- toepassing van het beloningsbeleid;
- het jaarverslag van 2018, de kwartaalrapportages en het halfjaarverslag van 2019;
- aanpassingen in de fondsdocumentatie;
- de opvolging van de directie van het fonds.

De raad van commissarissen besteedde tevens aandacht aan nieuwe ontwikkelingen in de energiemarkt, zowel landelijk als provinciaal. Gesproken werd onder meer over het klimaatakkoord, de oprichting van Invest-NL en het coalitieakkoord van de provincie Overijssel. Verder werd het jaarplan van het fonds voor 2020 in samenhang met de ontvangen beleidsbrief van de provincie besproken. Hier zijn onderwerpen zoals het stimuleren van lokale initiatieven, het onderzoeken van de mogelijkheden van de toepassingen van waterstof en het intensiveren van de focus op initiatieven met betrekking tot (energie)infrastructuur en -opslag aan de orde gekomen. De raad van commissarissen heeft de mogelijke invloed van deze ontwikkelingen op de toekomst van het fonds besproken. Inmiddels zijn door Energiefondsoverijssel 82 projecten mogelijk gemaakt die een maatschappelijk rendement opleveren van 3.616 TJ/jaar. In 2019 is de portefeuille gegroeid tot € 180 miljoen. Het is duidelijk dat Energiefondsoverijssel een goede invulling geeft aan haar missie en haar waarde in de markt heeft bewezen. We hebben het volste vertrouwen in de voortgang van het fonds in 2020 en de jaren daarna.

Zwolle, 17 maart 2020

De raad van commissarissen

P.L.B.A. (Pieter) van Geel (voorzitter)

J.P. (Jan Paul) van Soest

R.P. (Roeland) van Straten

Bestuursverslag

Gedurende 2019 is het statutair bestuur van Energiefonds Overijssel I B.V. gevormd door StartGreen. In dit verslag volgt een uiteenzetting over de gang van zaken gedurende het boekjaar en de gerealiseerde resultaten, zowel maatschappelijk als financieel.

Opzet en opdracht van het fonds

Energiefonds Overijssel is op 7 november 2012 opgericht door de provincie Overijssel. In 2009 verkocht zij haar aandeel in Essent. Via Energiefonds Overijssel laat de provincie een deel van deze verkoopopbrengst weer terugkeren in de samenleving. Hiervoor is bij de oprichting een bedrag van maximaal € 250 miljoen gereserveerd. Inmiddels is dit maximum teruggebracht tot € 200 miljoen en is het fonds revolverend gemaakt.

Jaarverslag en presentatieverslag

Gelijk aan het voorgaand jaar maken we een onderscheid tussen het jaarverslag (over verslagjaar 2019) en het presentatieverslag. Het jaarverslag bevat onder meer de door EY gecontroleerde jaarcijfers en een aantal belangrijke kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) van Energiefonds Overijssel. Het presentatieverslag geeft informatie over de door het fonds gerealiseerde projecten en biedt een meer laagdrempelige en beeldende samenvatting van het afgelopen jaar. Het presentatieverslag wordt niet gecontroleerd door EY. Deze splitsing faciliteert de gerichte communicatie over Energiefonds Overijssel richting de diverse doelgroepen.

Ontwikkelingen gedurende het boekjaar

Het fonds doorbrak in 2019 de grens van € 200 miljoen aan gefinancierde projecten. Door het revolverende karakter van het fonds mogen terugbetaalde middelen wederom worden uitgezet waarmee het fonds de missie van het behalen van maatschappelijk rendement verder heeft kunnen invullen.

Op 13 december 2019 nam het fonds afscheid van tijdelijk directeur Bert de Haas, die Energiefonds Overijssel begeleid heeft in de transitie naar revolverendheid. Anouk Blüm is aangetreden als nieuw algemeen directeur. Samen met Karel Asselbergs (directeur participaties), Jan Willem Grandia (CFRO) en Lisa Hees (general counsel) vormen zij het nieuwe managementteam van Energiefonds Overijssel en zullen zij verder vormgeven aan de koers van het fonds.

Behaalde resultaten

Maatschappelijk rendement

Onder maatschappelijk rendement verstaat Energiefonds Overijssel de door de financieringen gerealiseerde besparing van energie dan wel de toename van opwekking van hernieuwbare energie, uitgedrukt in terajoule (TJ). Deze bijdrage wordt eenmalig, aan het begin van een project, berekend. Bij Energiefonds Overijssel I B.V. wordt de bijdrage meegenomen op het moment van closing van een participatie. Bij Energiefonds Overijssel II B.V. wordt de bijdrage meegenomen op het moment van uitboeken van een lening.

Energiefonds Overijssel draagt bij aan de doelstelling van de provincie Overijssel van 20 procent nieuwe energie in 2023 en sluit aan op de doelen van het programma Nieuwe Energie Overijssel. Dit is behalve in dit jaarverslag ook in de tussentijdse rapportages van 2019 vastgelegd.

Het maatschappelijk rendement van de gehele portefeuille in 2019 bedraagt 3.616 TJ per jaar (2018: 3.265 TJ). Dit komt overeen met het energieverbruik (gas en elektriciteit) van 52.039 huishoudens (gemiddeld 3.010 kWh en 1.390 m³ gas per huishouden). Dat is vergelijkbaar met het aantal huishoudens van de gemeente Hengelo en Hellendoorn samen (52.950 huishoudens en 116.491 inwoners). De norm van de provincie Overijssel voor het fonds is minimaal 3.000 TJ per jaar. Energiefonds Overijssel voldoet met deze resultaten aan die norm.

Het fonds behaalde tot en met 2019 in totaal een gemiddeld maatschappelijk rendement van 27,5 TJ per jaar per gefinancierde miljoen euro (TJ/jaar/miljoen) (2018: 29,1 TJ/jaar/miljoen). Dit rendement ligt, evenals voorgaande jaren onder de grens van de provinciale doelstelling van omgerekend 32 tot 96 TJ/jaar/miljoen. Het gemiddeld maatschappelijk rendement van de verstrekte financieringen in 2019 was 20,5 TJ/jaar/miljoen (in 2018: 27,4 TJ/jaar/miljoen). Deze maatstaf geeft de mate van hefboomwerking van financieringen door het fonds weer. Hoe kleiner het aandeel van het fonds in de financiering van het energieproject is, hoe hoger het maatschappelijk rendement uitgedrukt in TJ/jaar/miljoen. Er zijn hier twee oorzaken voor aan te geven.

Een eerste oorzaak is dat de doelstelling is gebaseerd op de aanname dat circa 25 procent van de financiering van een project wordt geleverd door Energiefonds Overijssel en circa 75 procent door de markt, terwijl de gehele TJ-opwekking of -besparing toegerekend kan worden aan het fonds omdat deze het project mogelijk maakt. Door de financiering vanuit het fonds ontstaat een hefboomwerking. In praktijk is de bijdrage van Energiefonds Overijssel echter significant hoger, namelijk 58 procent, om zo projecten te kunnen realiseren en binnen de gefinancierde onderneming een trackrecord te kunnen opbouwen voor vervolginvesteringen.

Een tweede oorzaak van de lagere realisatie van de TJ/jaar/miljoen is dat in 2019 het aantal zonneprojecten in de portefeuille is toegenomen. Het maatschappelijk rendement hiervan is relatief laag, tussen

de 10 en 15 TJ/jaar/miljoen. Biomassaprojecten hebben over het algemeen een hoger maatschappelijk rendement. Het gefinancierde project Agro Energie Hardenberg had bijvoorbeeld een maatschappelijk rendement van 57 TJ/jaar/miljoen. Dit soort projecten worden momenteel echter minder ontwikkeld. Oorzaken hiervan zijn onder andere, de lage SDE-subsidies en de negatieve publieke opinie. De fondsbeheerder is van mening dat de urgentie van de energietransitie dermate groot is, dat ook projecten met een lager maatschappelijk rendement voor financiering in aanmerking moeten komen.

De fondsbeheerder kan aanspraak maken op een bonus voor behaald maatschappelijk rendement indien in een kalenderjaar een (minimaal) maatschappelijk rendement wordt gehaald van 35 TJ/jaar/miljoen. Over de gehele portefeuille is tot op heden gemiddeld 27,5 TJ/jaar/miljoen gerealiseerd. De fondsbeheerder kan derhalve over 2019 geen aanspraak maken op een bonus voor behaald maatschappelijk rendement, de oorzaken hiervan zijn in de bovenliggende alinea aangegeven.

Werkgelegenheid

De investeringen van Energiefonds Overijssel in 2019 resulteren in een werkgelegenheid van 175 structurele arbeidsplaatsen (2018: 120 structurele arbeidsplaatsen) en 1.551 tijdelijke arbeidsplaatsen (2018: 1.512 tijdelijke arbeidsplaatsen). De norm, in de vorm van een bandbreedte, die de provincie Overijssel heeft gesteld, bedraagt 150 tot 375 structurele arbeidsplaatsen. Het fonds is met haar investeringen ruim boven deze gestelde norm uitgekomen.

Financiële prestaties

De portefeuille van uitstaande leningen leverde € 2,8 miljoen rente-inkomsten op in 2019 (2018: € 2,6 miljoen). In 2019 is er voor het eerst sinds het ontstaan van het fonds dividend ontvangen van participaties ter waarde van € 0,4 miljoen. De gerealiseerde exits van participaties van Energiefonds Overijssel I B.V. leverden een verkoopwinst van € 0,2 miljoen op. De kosten bedroegen € 4,0 miljoen (2018: € 4,0 miljoen). Er was in 2019 sprake van een aantal afboekingen ter grootte van € 0,3 miljoen (2018: € 0,3 miljoen). Daarnaast is er een voorziening getroffen voor de leningenportefeuille ter grootte van € 0,2 miljoen. Het nettoresultaat komt daarmee op € 1,2 miljoen negatief (2018: € 1,6 miljoen negatief), wat leidt tot een cumulatief resultaat van € 13,3 miljoen negatief (2018: € 12,1 miljoen negatief). Voorzien is dat het fonds in 2021 op jaarbasis het break-evenpoint bereikt.

De kosten zijn in 2019 marginaal lager uitgekomen dan de begroting, dit geldt voor de kosten voor marketing en communicatie, bonus maatschappelijk rendement en due-diligence-adviezen. Extern advies, bijvoorbeeld voor due-diligence-onderzoek, wordt in veel gevallen door de doelvennootschappen betaald of later verrekend met de financiering. De bonus voor het maatschappelijk rendement is in 2019 niet behaald, omdat er niet aan de gestelde eisen is voldaan. De kosten voor marketing en communicatie zijn lager dan begroot, want het implementeren van de nieuwe huisstijl en logo is momenteel nog gaande.

Ontwikkeling portefeuille

Energiefonds Overijssel zette in 2019 € 18,7 miljoen uit (inclusief bouwdepots). De huidige omvang

van de portefeuille bedraagt € 180,0 miljoen. Het fonds heeft vanaf aanvang € 206,1 miljoen uitgezet. Er werden in 2019 tien nieuwe leningen en twee verhogingen van bestaande leningen afgesloten ter waarde van € 17,7 miljoen. Tevens werd er een nieuwe converteerbare lening afgesloten en vonden er drie exits plaats. Het fonds is qua technologie-opbouw als volgt verdeeld:

Verdeling	2019	
Biomassa	€ 30.879.551	17%
Energiebesparing	€ 95.661.603	53%
Zon	€ 42.444.958	24%
Opslag & Infrastructuur	€ 7.251.446	4%
Aard- en restwarmte	€ 3.325.000	2%
Overige	€ 485.041	0%
Totaal	€ 180.047.599	100%

De portefeuille voor woningcorporaties, in bovenstaande tabel onderdeel van Energiebesparing, bedraagt € 80 miljoen.

Marketing en acquisitie

Om de instroom van projecten te vergroten, is het van belang te blijven werken aan de voorwaarden voor financiering van Energiefonds Overijssel om het fonds zo nog beter af te stemmen op de vraag uit de markt en de wensen van (potentiële) klanten. In dit kader werd eind 2018 het instrument van de achtergestelde lening toegevoegd aan het instrumentarium van Energiefonds Overijssel II B.V. In 2019 zijn de eerste twee achtergestelde leningen verstrekt aan Rc Panels B.V. en Agro Energie Hardenberg B.V. voor totaal € 3,5 miljoen. Verder zijn een aantal business-developmentprojecten uitgevoerd, waarmee knelpunten in de financieringsmarkt zijn aangepakt. Dit heeft een positieve invloed gehad op het aantal financieringen, met name op het gebied van het stimuleren van lokale initiatieven. In 2020 zullen deze projecten worden voortgezet. Met name op het gebied van lokale energieprojecten en warmtenetten wordt verwacht dat dit een versnelling van realisatie van deze projecten teweeg zal brengen.

Kasstroom en financieringsbehoeften

De financiering van Energiefonds Overijssel verloopt volgens afspraken die zijn overeengekomen in een financieringsovereenkomst. Financiering van Energiefonds Overijssel I B.V. en Energiefonds Overijssel II B.V. vindt plaats vanuit de provincie Overijssel. Sinds 2017 vinden ook terugbetalingen plaats uit Energiefonds Overijssel I B.V. en Energiefonds Overijssel II B.V. aan de provincie Overijssel. Vanwege de revolverendheid van het fonds kunnen de bedragen die zijn terugbetaald aan de provincie later weer opnieuw worden uitgezet.

In het verleden werden Energiefonds Overijssel I B.V. en Energiefonds Overijssel II B.V. gefinancierd door het verstrekken van leningen vanuit de provincie Overijssel. In verband met de verstrekte MiFID-vergunning dient Energiefonds Overijssel I B.V. een positief eigen vermogen te hebben en verstrekt de

provincie aanvullende financiering aan Energiefond Overijssel I B.V. middels agiostorting. De provincie heeft in 2018 het eigen vermogen versterkt door het omzetten van de lening in agio. In 2019 is een lening van € 0,25 miljoen omgezet in agio.

Risicobeheer

De beheerder houdt toezicht op de financiële en niet financiële risico's, waarbij risicomanagement integraal onderdeel is van het fondsbeheer. Het risicomanagementbeleid bestaat uit de volgende vijf pijlers:

Cultuur & risicobewustzijn	Er is voldoende aandacht voor cultuur, integriteit en risicobewustzijn.
Strategie & doelstellingen	Risico's worden meegewogen in de strategische keuzes en het vaststellen van 'risk appetite'. Doelstellingen dienen als basis voor het identificeren, beoordelen en reageren op risico's.
Informatie & rapportages	Risico's en realisatie van doelstellingen worden geïdentificeerd, beoordeeld en gerapporteerd.
Besturing	Rapportages en analyses worden besproken in de verantwoordelijke comités en indien nodig worden aanvullende maatregelen getroffen om doelstellingen te realiseren en risico's te mitigeren.
Procesbeheersing	Taken en verantwoordelijkheden zijn benoemd. Procesrisico's worden geïdentificeerd, inclusief maatregelen om risico's te mitigeren.

De fondsbeheerder beoordeelt risico's minimaal eenmaal per jaar middels een risk self-assessment. Per geïdentificeerd risico wordt ingeschat wat de kans is dat het zich voordoet en wat in dat geval de impact is voor het fonds. Op basis hiervan bepaalt de beheerder of aanvullende maatregelen gewenst zijn. De operationele processen zijn beschreven en de verantwoordelijkheden zijn belegd. Per proces zijn risico's in kaart gebracht, inclusief beheersmaatregelen om risico's te mitigeren.

Het beoordelen van de risico's van de portefeuille is onderdeel van het reguliere proces. Dit gebeurt bijvoorbeeld door middel van revisies, het beoordelen van de jaarstukken en/of via deelname aan de aandeelhoudersvergaderingen. Het is niet alleen essentieel om de risico's te mitigeren, maar ook om adequaat te reageren als de risico's zich in de praktijk voordoen. Een grote rol hierbij spelen ervaring, de inrichting van de organisatie, goede en constante monitoring en het vermogen om snel te reageren en aanpassingen te doen. Voor Energiefond Overijssel zijn de volgende risico's geïdentificeerd:

Financieel risico	Marktrisico	Het marktrisico is het risico dat de hele markt of een categorie van activa daalt, waardoor de prijs en de waarde van de activa in portefeuille kunnen worden beïnvloed. Het marktrisico is hoog, doordat de activiteiten van Energiefonds Overijssel beperkt zijn tot de provincie Overijssel. Daarnaast is het mandaat beperkt om in bepaalde categorieën te investeren en betreffen dit vaak innovatieve technieken.
	Renterisico	Het renterisico is het risico dat de marktwaarde van de uitstaande leningen wijzigt door een verandering van de marktrente. Het renterisico is laag, aangezien de intentie is dat het fonds de leningen gedurende de gehele looptijd behoudt en alle leningen op geamortiseerde kostprijs worden gewaardeerd.
	Kredietrisico	Het kredietrisico is het risico dat een tegenpartij niet aan haar verplichtingen inzake rente- en aflossing van een lening kan voldoen. Het kredietrisico is hoog. Alle financieringen aan woningcorporaties zijn gegarandeerd. Echter, is het doel van het fonds om innovatieve projecten te financieren. Deze projecten hebben vaak een hoger risicoprofiel en kunnen potentieel tot grote verliezen leiden.
	Liquiditeitsrisico	Het liquiditeitsrisico is het risico dat EFO niet aan haar verplichtingen kan voldoen door een tekort aan liquide middelen. Het liquiditeitsrisico is laag door een langlopende lening en een financieringsovereenkomst met de provincie Overijssel. Daarnaast is er een lening voor werkkapitaal van de ASN Bank (de Volksbank N.V.) die tevens is gegarandeerd door de provincie Overijssel.
	Verhandelbaarheidsrisico	Het verhandelbaarheidsrisico is het risico dat op het moment dat EFO een participatie wil verkopen er geringe vraag is, waardoor de opbrengst veel lager is dan vooraf ingeschat. Het verhandelbaarheidsrisico is hoog doordat de leningen en participaties beperkt verhandelbaar zijn. De impact hiervan is beperkt omdat het de opdracht noch intentie is om op korte termijn de leningen en participaties te verhandelen. Daarnaast is EFO een revolverend fonds. Gegarandeerde leningen en leningen aan (semi-)overheidsinstellingen, $\geq$ rating-A, (95 mio totaal) zijn relatief makkelijk verhandelbaar, de overige minder.
Niet-financiële risico's	Operationeel risico	Het operationele risico is het risico dat de operationele- en risicobeheersing van processen onvoldoende is, als gevolg onvoldoende ingerichte processen, menselijk falen of onvoldoende kennis waardoor doelstellingen niet worden gerealiseerd, suboptimale beslissingen worden genomen of extra operationele-, herstel- of risicokosten worden gemaakt en de reputatie van de onderneming kan worden geschaad. Het operationele risico is gemiddeld, want voornaamste transacties waar

	verliezen op geleden kunnen worden (betalingen en slechte investeringen) worden volgens strikte governance uitgevoerd en er wordt minimaal een 4-ogen principe wordt toegepast. De potentiële impact kan echter groot zijn.
Juridisch risico	Het juridische risico is het risico dat niet wordt voldaan aan relevante wetten, voorschriften en standaarden of dat contractuele afspraken niet kunnen worden afgedwongen als gevolg van handelingen, nalatigheid of onvermogen van de onderneming met als gevolg reputatieschade, afbreuk aan de integriteit van de onderneming, juridische sancties of financiële schade. Het juridische risico is laag, want voor alle contracten wordt standaarddocumentatie gebruikt welke voor het afsluiten door de legal counsel worden gecontroleerd. Tevens zijn er systemen en processen om te borgen dat aan contractvoorwaarden wordt voldaan.
Uitbestedingsrisico	Het uitbestedingsrisico is het risico ten aanzien van de continuïteit van de bedrijfsvoering, als gevolg van de integriteit en/of kwaliteit van de uitbestede dienstverlening. Het uitbestedingsrisico is laag, want uitbestedingspartijen kunnen geen acties namens EFO effectueren zonder dat een verantwoordelijke bij EFO hiervoor goedkeuring geeft.
IT- en securityrisico	Het IT- en security risico is het risico dat de systemen, de beschikbaarheid van onze systemen, de gegevens of tegoeden van EFO of StartGreen worden aangetast als gevolg van cyberaanvallen van buitenaf, aanvallen via extern-gelinkte systemen of frauduleus handelen door interne of externe personen. Het IT- en security risico is laag. EFO maakt gebruik van een private cloud oplossing van een leverancier die voldoet aan NEN 7510 en ISO 27001.

Vooruitzichten 2020

Markt

Gedurende 2019 bleef de marktrente laag. De verwachting is dat de rente in 2020 onverminderd laag zal blijven. Het rentevoordeel dat Energiefonds Overijssel aan haar klanten kan bieden blijft daarom beperkt. Daarnaast zijn er vanuit de overheid verschillende initiatieven gestart om verduurzaming te stimuleren. Deze initiatieven zorgen voor voldoende kapitaal op de markt voor verduurzaming en hebben een neerwaarts effect op de rente en rendementen. Energiefonds Overijssel zoekt een optimale samenwerking met deze initiatieven. Mede daarvoor is een samenwerkingsconvenant gesloten met InvestNL. Meer in algemene zin is een trend zichtbaar dat steeds meer middelen beschikbaar komen voor groei-investeringen, nadat het eerste risico is genomen. Energiefonds Overijssel is dan nog steeds nodig, maar het accent verschuift meer naar aanvragen voor vroege fase-financiering. Als deze marktontwikkeling verder evolueert, zorgt dat voor een hoger risicoprofiel voor het fonds en in zijn geheel voor minder volume van uitzettingen (niet per definitie minder uitzettingen). Dit sluit aan op de beleidsbrief van de provincie Overijssel, waarin Energiefonds Overijssel is gevraagd om een plan van aanpak te schrijven voor de ontwikkelingsfinanciering van Lokale Energie Initiatieven (LEI).

De beheerder is voortdurend in overleg met alle relevante stakeholders over de consequenties van de vraag naar financieringen met een hoog risicoprofiel, de gemiddeld kleinere omvang van financieringsaanvragen en lage marktrente. Daarnaast kan door schaarste aan netcapaciteit de ontwikkeling van nieuwe duurzame energieprojecten vertraging oplopen.

Vooruitblik

Het aanbod in de markt van projecten voor duurzame energie en energiebesparing blijft zich ook in 2020 gestaag verder ontwikkelen. Met name door de bovengenoemde verwachte LEI-ontwikkelingsfinanciering verwachten we een toename in het aantal participaties. In 2020 verwachten we daarom vanuit het fonds 10 nieuwe participaties te kunnen nemen, voor een totaalbedrag van € 6 miljoen. Daarnaast verwachten we 13 nieuwe leningen voor een totaalbedrag van € 25 miljoen te kunnen aangaan. Met deze toevoegingen zal de portefeuille van het fonds rente-, dividend- en verkoopopbrengsten genereren van ongeveer € 4,1 miljoen. De geraamde kosten voor 2020 zijn begroot op circa € 4,7 miljoen. In 2020 wordt verwacht dat Energiefonds Overijssel operationeel break-even zal zijn, dat wil zeggen voor rentekosten en afschrijvingen. Een punt van aandacht voor de ontwikkeling is de toenemende congestie op het elektriciteitsnet van de provincie Overijssel wat mogelijk een remmende factor in de ontwikkeling van energieprojecten zal zijn.

De urgentie van de energietransitie blijft ook in 2020 groot. Energiefonds Overijssel is een belangrijk instrument om deze transitie in Overijssel mogelijk te maken. De directie ziet het jaar 2020 met vertrouwen tegemoet.

Zwolle, 17 maart 2020

De directie

Geconsolideerde jaarrekening 2019

Energiefonds Overijssel I B.V.

Geconsolideerde balans

Voor winstbestemming en in € 1.000	Toelichting	31-12-2019	31-12-2018
Activa			
Financiële vaste activa			
Participaties	(A)	9.636	10.240
Leningen	(B)		
EFO I		1.034	-
EFO II		169.378	156.611
		170.412	156.611
		180.048	166.851
Vlottende activa			
Vorderingen	(C)	677	1.868
Liquide middelen	(D)	16.565	28.742
		17.242	30.610
Totale activa		197.290	197.461
Passiva			
Eigen vermogen	(E)		
Geplaatst kapitaal		-	-
Agio		13.598	13.348
Overige reserves		(12.144)	(10.526)
Onverdeeld resultaat		(1.161)	(1.618)
		293	1.204
Langlopende schulden			
Lening Provincie Overijssel	(F)	161.830	161.287
Lening ASN Bank N.V.	(G)	12.600	12.555
		174.430	173.842
Kortlopende schulden			
Bouwdepots leningen	(H)	21.989	21.867
Overige schulden	(I)	578	548
		22.567	22.415
Totale passiva		197.290	197.461

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

Alle bedragen in € 1.000	Toelichting	1-1-2019	1-1-2018
		t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Opbrengsten uit beleggingen			
Gerealiseerde waardeveranderingen van participaties	(A)	166	(315)
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van participaties	(A)	(341)	-
Dividend participaties		420	-
Rente leningen		2.761	2.648
		3.006	2.333
Kosten			
Beheervergoeding	(J)	(3.035)	(2.882)
Overige kosten	(K)	(805)	(918)
Dotatie voorzieningen	(B)	(175)	-
		(4.015)	(3.800)
Rentelasten		(152)	(151)
Resultaat voor belasting		(1.161)	(1.618)
Belasting	(L)	-	-
Nettoresultaat		(1.161)	(1.618)

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Alle bedragen in € 1.000	Toelichting	1-1-2019	1-1-2018
		t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat		(1.161)	(1.618)
<i>Aanpassingen om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>			
Gerealiseerde waardeveranderingen van participaties		(166)	315
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van participaties		341	-
Dotatie voorzieningen		175	-
Mutatie vorderingen		1.191	(1.019)
Mutatie overige schulden		30	(556)
Nettokasstroom uit operationele activiteiten		410	(2.878)
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Aankoop participaties		(755)	(3.823)
Verkoop participaties		1.184	435
Verstrekte leningen		(18.760)	(17.232)
Aflossingen leningen		4.784	11.799
Mutaties bouwdepots leningen		122	3.370
Nettokasstroom uit investeringsactiviteiten		(13.425)	(5.450)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Agio storting van de Provincie Overijssel		250	13.348
Ontvangsten uit leningen van de Provincie Overijssel		8.048	15.332
Aflossingen op leningen van de Provincie Overijssel		(7.505)	(22.902)
Ontvangsten uit leningen van de ASN Bank		1.245	1.000
Aflossingen op leningen van de ASN Bank		(1.200)	(1.200)
Nettokasstroom uit financieringsactiviteiten		838	5.578
Nettokasstroom gedurende de periode		(12.177)	(2.751)
Liquide middelen aan het begin van de periode		28.742	31.493
Liquide middelen aan het einde van de periode	(D)	16.565	28.742
Samenstelling liquide middelen			
Liquide middelen voor operationele activiteiten		1.310	1.844
Liquide middelen voor investeringsactiviteiten		15.255	26.899
Totaal Liquide middelen	(D)	16.565	28.742

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

1. Algemeen

Energiefonds Overijssel I B.V. en haar groepsmaatschappij Energiefonds Overijssel II B.V. (samen: het fonds) zijn opgericht op 7 november 2012 en gevestigd te Luttenbergstraat 2, Zwolle. Energiefonds Overijssel I B.V. is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 56424566 en Energiefonds Overijssel II B.V. onder nummer 56424868.

Het fonds levert een financiële bijdrage aan ondernemingen, woningcorporaties en projecten in de provincie Overijssel die energie besparen of opwekken uit hernieuwbare bronnen. Energiefonds Overijssel I B.V. doet dit via investeringen in eigenvermogensinstrumenten (participaties) en Energiefonds Overijssel II B.V. door leningen en garanties te verstrekken aan ondernemingen, woningcorporaties en projecten.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de financiële gegevens van Energiefonds Overijssel I B.V. en haar 100% dochtermaatschappij Energiefonds Overijssel II B.V. opgenomen. De verslagperiode van het fonds heeft betrekking op de periode 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019. De geconsolideerde jaarrekening is opgemaakt op 17 maart 2020.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

2. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd in de euro, de functionele valuta van het fonds. De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de onderneming. Tenzij anders vermeld zijn alle bedragen in duizenden euro's en worden de in de balans opgenomen posten gewaardeerd tegen nominale waarde. De omschrijvingen van financiële stromen en posities zijn aangepast in lijn met de activiteiten van het fonds. Daarom wijken deze omschrijvingen in enkele gevallen af van de voorschriften conform het Besluit Modellen Jaarrekening.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de geconsolideerde jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen doet die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarden van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen

worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Belangrijke schattingen en veronderstellingen hebben voornamelijk betrekking op de kredietwaardigheid van de tegenpartijen en de berekeningen van de waarde van leningen en participaties die daaraan zijn gekoppeld, zoals opgenomen in paragraaf 5, Financiële risico's.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de onderneming en haar groepsmaatschappij Energiefonds Overijssel II B.V. (100% belang).

Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop de onderneming op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan uitoefenen. Bij de bepaling of de onderneming beleidsbepalende invloed kan uitoefenen, worden financiële instrumenten betrokken die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de winsten die in de groep zijn gemaakt. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd. Energiefonds Overijssel houdt participaties aan met als doel om deze uiteindelijk weer te vervreemden. Participaties worden niet geconsolideerd tenzij er sprake is van een controlerend belang. Dat is nergens het geval.

Criteria opname in de balans

Een financieel instrument wordt in de balans opgenomen zodra het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen van het financiële instrument naar het fonds zullen vloeien. De reële waarde van een financieel instrument bij eerste opname is gelijk aan de kostprijs van het financiële instrument.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het financiële instrument aan een derde worden overgedragen.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen, en als bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De rentebaten en -lasten die samenhangen met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Participaties

Onder participaties worden verstaan belangen in aandelenkapitaal van ondernemingen, waarbij geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid van de onderneming. Zij worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde. Het innovatieve karakter van de ondernemingen beperkt het gebruik van algemeen aanvaarde waarderingsmodellen en technieken. Waardering tegen reële waarde is empirisch lastig, de waarde is bovendien erg volatiel. Bovendien worden

de belangen niet aangegaan om te verhandelen. Daarom is besloten de participaties in eerste opname te waarderen tegen kostprijs. Deze keuze impliceert dat alleen gerealiseerde waardeveranderingen in de verlies-en-winstrekening worden verwerkt, evenals eventuele bijzondere waardeverminderingen.

Leningen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, eventueel verminderd met bijzondere waardeverminderingen. Bouwdepots maken onderdeel uit van de lening en zijn bestemd voor het verrichten van specifieke betalingen, bijvoorbeeld aan leveranciers. Depots worden op een aparte rekening gehouden door en bij de beheerder. De leningnemer betaalt de leningrente over het depot maar ontvangt ook rente over het depot.

Bijzondere waardeverminderingen

De financiële vaste activa worden op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat een actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering als er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige netto kasstromen van dat actief en als hiervan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten onder meer het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betalingen door een tegenpartij, herstructurering van een bedrag dat aan de onderneming toekomt onder voorwaarden die de onderneming anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een tegenpartij failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die de onderneming waardeert tegen geamortiseerde kostprijs, worden in aanmerking genomen zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau. Van alle individueel significante vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Alle individueel significante vorderingen en beleggingen waarvan is vastgesteld dat deze niet specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, worden vervolgens collectief beoordeeld op een eventuele waardevermindering die zich al heeft voorgedaan, maar nog niet is vastgesteld. Van individueel niet-significante vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de onderneming historische trends van de waarschijnlijkheid van het niet-nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de beheerder van het fonds van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzondere waardevermindering van een financieel actief dat tegen geamortiseerde kostprijs wordt gewaardeerd, wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, verdisconteerd tegen de huidige marktrente van het actief.

Verliezen worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening. Rente op het actief dat aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is, blijft verantwoord worden via oprenting van het actief.

Als in een latere periode het actief dat onderhevig is aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van de bijzondere waardevermindering, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De waardering is nagenoeg gelijk aan de marktwaarde als gevolg van de korte looptijden van de betreffende posten.

Waardering

De waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten die zijn verantwoord onder liquide middelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d., benadert de balanswaarde daarvan. Financiële instrumenten die zijn verantwoord onder financiële vaste activa (zie paragraaf 7 participaties en paragraaf 8 leningen in de toelichting op de geconsolideerde balans) worden gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs of lagere marktwaarde. De belangrijkste reden hiervoor is dat zowel de participaties als de leningen niet uit handelsdoeleinden worden gehouden. Ze zijn derhalve primair als financieel actief op de balans opgenomen. Bovendien is het voor de meeste jonge ondernemingen zowel ondoenlijk als kostbaar om een reële marktwaarde vast te stellen.

3. Grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat betreft de inkomsten uit belegde middelen (dividend en rente) over de verslagperiode, onder aftrek van de kosten die aan de verslagperiode zijn toe te rekenen.

Het dividend is het verdiende bruto contante dividend. Dividenden worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord op het moment dat deze betaalbaar zijn gesteld.

De interestbaten betreffen de bruto ontvangen rente op leningen onder aftrek van een eventuele provisie. De rente wordt verantwoord in de periode waarop zij betrekking heeft.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

4. Grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de herkomst van de liquide middelen die gedurende de periode beschikbaar zijn gekomen en de wijze waarop deze zijn aangewend. De kasstromen worden gesplitst in operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en financieringsactiviteiten. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

5. Financiële risico's

De activiteiten van het fonds kunnen financiële risico's van verscheidene aard met zich meebrengen. De belangrijkste risico's zijn het marktrisico, renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, verhandelbaarheidsrisico, uitbestedingsrisico en valutarisico. Voor het fonds zijn per balansdatum niet alle risico's relevant. Niet relevant zijn met name valutarisico's omdat het fonds geen posities heeft (gehad) in vreemde valuta. De overige risico's worden hieronder nader toegelicht en gekwantificeerd.

Marktrisico

De participaties en verstrekte leningen zijn blootgesteld aan marktschommelingen en risico's die inherent zijn aan participaties en verstrekte leningen. De waarde van participaties en verstrekte leningen kan fluctueren vanwege vele factoren, zoals de verwachtingen ten aanzien van economische groei, inflatie en prijsontwikkeling op goederen- en valutamarkten.

Het fonds verstrekt alleen leningen aan en neemt participaties in ondernemingen in de provincie Overijssel. Deze beperking tot de provincie Overijssel vergroot het marktrisico van de portefeuille. Investeren in meerdere sectoren of thema's kan het risico spreiden. Ultimo verslagperiode was sprake van een beperkte spreiding omdat bijna de helft van de uitbetaalde leningen aan één sector is verstrekt, de sector woningcorporaties. De participaties zijn over meerdere sectoren verspreid.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument wijzigt als gevolg van veranderingen in de marktrente. De referentie voor Energiefonds Overijssel is niet de marktrente, maar het streefrendement van 0-1 procent gedurende de looptijd van het fonds.

De looptijd van leningen aan woningcorporaties is maximaal vijftien jaar, de looptijd van de overige leningen fluctueert. Aangezien het fonds de intentie heeft de leningen gedurende de gehele looptijd te behouden, worden alle leningen op geamortiseerde kostprijs gewaardeerd. Bovendien geldt voor alle leningen een rentevaste periode die gelijk is aan de looptijd van de lening. Hierdoor is het renterisico gering.

Onderstaande tabel geeft inzicht in het renterisico op de leningenportefeuille. Het renterisico wordt niet afgedekt.

Bedragen in € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Effectief rendement	2,1%	2,0%
Gemiddelde resterende looptijd	11,1 jaar	11,8 jaar

Het effectief rendement is met 0,1% gestegen ten opzichte van voorgaand jaar. De ondernemingen betalen een hogere rente dan de woningcorporaties en hun aandeel in de portefeuille neemt toe. Het rendement van de leningenportefeuille is daarmee positief. Voor het bepalen van het rendement van de hele portefeuille moeten ook de inkomsten uit de participaties (exit en dividend) en converteerbare leningen worden meegeteld. De participaties leveren pas na langere tijd inkomsten op.

Kredietrisico

Bij het verstrekken van leningen bestaat het risico dat de tegenpartij niet aan de rente- en/of aflossingsverplichtingen kan voldoen. Het fonds beheerst dit risico door bij de selectie van aanvragen voor een lening de kredietwaardigheid van de tegenpartij te beoordelen, de waarde van zekerheden, evenals de kwaliteit van het management van de entiteit waaraan het fonds een lening verstrekt.

Een aanzienlijk deel van de leningenportefeuille bestaat uit leningen die zijn verstrekt aan woningbouwcorporaties. Het kredietrisico op deze leningen is beperkt, omdat deze leningen onder garantie van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) of een gemeentelijke garantie vallen.

Leningen anders dan aan woningcorporaties zijn aan een maximum gebonden. De voorwaarden hiervoor zijn vastgelegd in het Uitvoeringsbesluit Subsidies (Ubs) van de provincie Overijssel.

Naast de genoemde bankgaranties wordt per klant/project beoordeeld welke zekerheden nodig zijn voor voldoende dekking van de lening.

Het fonds bepaalt voor iedere leningnemer een risicocategorie. Dit gebeurt op basis van een risicoanalyse. In de tabel hierna is per risicocategorie het volume van de leningenportefeuille als percentage van de totale portefeuille weergegeven. Leningen waarvan de kans op wanbetaling (*probability of default* of PD) hoog is (PD-rating lager dan B) worden niet verstrekt.

Indien de rating van de leningnemer niet voldoende zekerheid biedt kunnen via onderhandse en notariële akten aanvullende zekerheden worden overeengekomen:

Onderhandse akten:

- Akte van Openbaar Pandrecht op Vorderingen Op Naam
- Akte van Stil Pandrecht op Vorderingen Op Naam
- Akte van Bezitloos Pandrecht op Roerende Zaken

Notariële akten:

- Akte van Hypotheek
- Akte van verpanding van aandelen

De mate waarin bovenstaande zekerheden noodzakelijk zijn wordt beoordeeld door de beheerder en door de externe adviescommissie van Energiefonds Overijssel.

<i>Bedragen in € 1.000</i>	Verwachte kans op wanbetaling	Volume per 31-12-2019	Volume per 31-12-2018	Verwachte kans op faillissement in %
PD-Rating				
AAA	Zeer laag	-	-	0,00 – 0,15
AA	Laag	92.874	93.960	0,00 – 0,30
A	Gemiddeld	1.544	1.706	0,00 – 0,62
BBB	Gemiddeld	2.683	2.785	0,00 – 1,24
BB	Gemiddeld	15.765	4.393	0,00 – 2,49
B	Hoog	55.510	53.766	0,00 – 4,99
CCC	Hoog	2.036	-	0,00 – 9,99
Totaal		170.412	156.611	

Het maximale kredietrisico wordt bepaald door de som van de liquide middelen, de vorderingen en de waarde van de leningenportefeuille minus bouwdepots. Het maximale kredietrisico bedraagt € 165,7 miljoen.

Liquiditeitsrisico

De provincie Overijssel stelt de financiering van participaties en de leningportefeuille van het fonds renteloos ter beschikking voor de looptijd van de participaties en leningen tot een maximum van € 200 miljoen. ASN Bank N.V. stelt de financiering van het werkkapitaal ter beschikking in de vorm van een kredietfaciliteit van in totaal € 15 miljoen. Daarvan is per balansdatum € 12,6 miljoen in liquiditeiten verstrekt. Beide financieringen hebben een langlopend karakter, wat het liquiditeitsrisico voor het

fonds beperkt. Zie hierna een overzicht van het liquiditeitsrisico per 31 december 2019.

Op korte termijn heeft het fonds voldoende middelen om aan zijn korte termijnverplichtingen te kunnen voldoen. Zoals aangegeven is de lange termijnfinanciering van het werkkapitaal gedekt door de financiering van ASN Bank N.V.

Het resterende bedrag van € 0,3 miljoen betreft het eigen vermogen. De provincie Overijssel heeft een garantie afgegeven voor de financiering die ASN Bank N.V. heeft verstrekt, tot een bedrag van € 15,0 miljoen. Zie voor verdere informatie paragraaf 13.

31-12-2019				
Bedragen in € 1.000	Tot 1 jaar	1-5 jaar	5 jaar en langer	Totaal
<i>Activa</i>				
Participaties			9.636	9.636
Verstrekke leningen		959	169.453	170.412
Vorderingen	677			677
Liquide middelen	16.565			16.565
<i>Passiva</i>				
Lening provincie Overijssel			161.830	161.830
Lening ASN Bank N.V.			12.600	12.600
Bouwdepots	21.989			21.989
Overige schulden	578			578
Liquiditeitsgap	(5.325)	959	4.659	293

Verhandelbaarheidsrisico

De participaties waarin het fonds belegt zijn niet beursgenoteerd, waardoor de verhandelbaarheid gering is. Het risico bestaat dat een participatie niet of tegen een lagere koers kan worden verkocht. Het verhandelbaarheidsrisico van de portefeuille participaties is dan ook hoog. Het maximale aandeel van de portefeuille participaties in Energiefond Overijssel is beperkt tot € 40 miljoen.

De leningenportefeuille van het fonds bestaat uit onderhandse leningen. Er bestaat geen actieve markt voor dergelijke leningen. Daardoor is het verhandelbaarheidsrisico van deze leningen hoog. Overigens is de intentie dat het fonds de leningen tot aan het einde van de looptijd houdt. De financiering van het fonds is hier op ingericht.

Uitbestedingsrisico

Het uitbestedingsrisico is het risico ten aanzien van de continuïteit van de bedrijfsvoering, integriteit en/of kwaliteit van de dienstverlening. StartGreen is aangesteld als beheerder en statutair bestuurder

van Energiefond Overijssel I B.V.. StartGreen heeft een MiFID II-vergunning voor de beleggingsdiensten vermogensbeheer, beleggingsadvies, ontvangen en doorgeven van orders, plaatsen zonder plaatsingsgarantie en de nevendienst bewaring. De managementovereenkomst tussen het fonds en de beheerder is tot stand gekomen in een niet-openbare Europese aanbesteding. De beheerder dient te voldoen aan de eisen van de managementovereenkomst, waarin de opdracht is vastgelegd in samenhang met Uitvoeringsbesluit, IR, GS-mandaat, Financieringsregeling, Directiereglement, Vermogensbeheerovereenkomst, Statuten en Aanbestedingsdocumenten. De beheerder volgt haar eigen AO/IC ten aanzien van het beheer van een fonds en de regels uit de managementovereenkomst. Op het niveau van het fonds wordt toezicht gehouden door de RvC en de AvA (Gedeputeerde Staten).

De administratie van het fonds is uitbesteed aan Vistra Fund Services (Netherlands) B.V..

Valutarisico

De participaties en leningen noteren in euro's. Daarom loopt het fonds geen valutarisico.

6. Fiscale positie

Vennootschapsbelasting

Energiefond Overijssel I B.V. en Energiefond Overijssel II B.V. vielen tot 31 december 2015 onder de vrijstelling voor de Vpb voor overheidsbedrijven ex art. 2 lid 7 Wet Vpb 1969. Per 1 januari 2016 is de wetgeving gewijzigd en sindsdien is Energiefond Overijssel belastingplichtig. Tot en met 2019 heeft dit nog geen consequenties gehad omdat er geen fiscaal belaste resultaten zijn behaald.

Belasting toegevoegde waarde

Het fonds verricht voor de btw vrijgestelde prestaties en kan geen voorheffing terugvorderen over de kosten die in rekening zijn gebracht.

Energiefond Overijssel I B.V. kan de betaalde btw jaarlijks terugvorderen van het btw-compensatiefonds. De mogelijkheid voor terugvordering bij het btw-compensatiefonds geldt voor vennootschappen waarin de provincie Overijssel een direct belang heeft, zoals Energiefond Overijssel I B.V. In Energiefond Overijssel II B.V. heeft de provincie Overijssel geen direct belang en voor dit fonds bestaat deze mogelijkheid niet. De aan Energiefond Overijssel II B.V. in rekening gebrachte btw is verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Toelichting op de geconsolideerde balans

7. Participaties (A)

Het verloop van de post participaties gedurende de verslagperiode is als volgt:

Bedragen in € 1.000	1-1-2019	1-1-2018
	t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Stand aan het begin van de periode	10.240	7.166
Aankopen	755	3.823
Verkopen	(1.184)	(435)
Gerealiseerde waardeveranderingen	166	(315)
Niet-gerealiseerde waardeverandering	(341)	-
Stand ultimo periode	9.636	10.240

Aankopen

Het fonds heeft in de verslagperiode de volgende participaties aangekocht, die zijn gewaardeerd tegen de kostprijs.

Bedragen in € 1.000	Kostprijs	% van de portefeuille
ABC-KROOS B.V.	180	1,87%
OrangeGas Overijssel B.V.	93	0,97%
PM Investment B.V.	36	0,37%
PV Energie Finance Holding II B.V.	384	3,99%
Solease Overijssel B.V.	62	0,65%
Totaal	755	

Verkopen

In 2019 zijn drie exits gerealiseerd door het verkopen van de aandelen van Boeren met Zon B.V., OrangeGas Overijssel B.V. en Wocozon Overijssel B.V. tegen een totale verkoopprijs van € 1,2 miljoen. Daarbij is een positieve verkoopopbrengst gerealiseerd van € 0,2 miljoen.

De aandelen van Wocozon Overijssel B.V. zijn verkocht aan Wocozon Nederland B.V. tegen nominale waarde. Het van Wocozon Overijssel B.V. ontvangen dividend was onderdeel van de verkooptransactie en is derhalve als verkoopopbrengst geadministreerd.

Bijzondere waardeverminderingen

Bijzondere waardeverminderingen worden altijd toegepast in stappen van 25% van de verkrijgingsprijs. De te nemen waardevermindering wordt voorgesteld door de Directeur Participaties en vervolgens vastgesteld door het Valuation Committee. Indien na afwaardering van een participatie achteraf blijkt dat er nieuwe inzichten zijn om aan te nemen dat de waarde van de participatie hoger is dan de verlaagde boekwaarde, dan dient deze te worden verhoogd tot maximaal de verkrijgingsprijs.

In 2019 zijn er, als gevolg van resultaten die achterblijven op de oorspronkelijke verwachtingen, participaties afgewaardeerd ter waarde van € 0,3 miljoen.

Prioriteitsaandeel

Energiefonds Overijssel I B.V. heeft in alle participaties een prioriteitsaandeel van € 1,-. Dit geeft extra rechten en zeggenschap die te maken hebben met dividenduitkering, besluitvorming en bedrijfsvoering van de ondernemingen.

8. Leningen (B)

Het verloop van de post leningen gedurende de verslagperiode is als volgt:

Bedragen in € 1.000	1-1-2019	1-1-2018
	t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Stand aan het begin van de periode	156.611	151.179
Verstrekkingsen	18.760	17.232
Aflossingen	(4.784)	(11.799)
Dotatie voorziening	(175)	-
Stand ultimo periode	170.412	156.611

Het fonds heeft per 31 december 2019 de volgende leningen verstrekt, die na eerste opname zijn gevalueerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De senior en junior leningen zijn verstrekt door Energiefonds Overijssel II B.V. en de converteerbare leningen zijn verstrekt door Energiefonds Overijssel I B.V., waarbij het kan voorkomen dat bij het realiseren van een exit door Energiefonds Overijssel I B.V. (een deel van) de afgesproken verkoopprijs wordt betaald middels een 'vendor loan'. De aflossingen in 2018 waren hoger dan de aflossingen in 2019 door eenmalige aflossingen ten behoeve van: Boeren met Zon B.V., Empyro B.V., PV Energie Finance Holding B.V. en Stichting Hogeschool VIAA.

Bijzondere waardeverminderingen

Bijzondere waardeverminderingen worden altijd toegepast in stappen van 25% van de ongedekte waarde. De ongedekte waarde is het openstaand saldo van de hoofdsom in vermindering van de waarde van de zekerheden. De te nemen waardevermindering wordt voorgesteld door de Directeur

Financieringen en vervolgens vastgesteld door de Kredietcommissie. Als na afwaardering van een lening later blijkt dat de verwachte toekomstige kasstromen, verdisconteerd tegen de marktrente van het actief, toch hoger zijn dan de boekwaarde van de lening, dan valt de voorziening vrij.

In 2019 is er, als gevolg van achterblijvende resultaten, een voorziening getroffen ter waarde van € 0,2 miljoen.

Specificatie leningenportefeuille

Bedragen in € 1.000					
	Plaats	Geamortiseerde kostprijs	Opgelopen rente	Totaal	% van de portefeuille
Woningcorporaties					
R.K. Woningstichting Ons Huis	Enschede	7.105	12	7.117	4,17%
St Wetland Wonen Groep	Vollenhove	2.370	3	2.373	1,39%
St. Wonen Delden	Delden	540	2	542	0,32%
St. Woonconcept	Meppel	2.290	9	2.299	1,35%
Stichting DeltaWonen	Zwolle	8.300	-	8.300	4,86%
Stichting Mijande Wonen	Vriezenveen	3.680	9	3.689	2,16%
Stichting Viverion	Lochem	3.570	-	3.570	2,09%
Stichting Welbions	Hengelo	17.860	23	17.883	10,48%
Woningcorporatie Salland Wonen	Raalte	3.860	15	3.875	2,27%
Woningstichting de Woonplaats	Enschede	8.010	30	8.040	4,71%
Woningstichting Domijn	Enschede	10.750	13	10.763	6,31%
Woningstichting Openbaar Belang	Zwolle	1.800	7	1.807	1,06%
Woningstichting Rentree	Deventer	2.920	11	2.931	1,72%
Woningstichting SWZ	Zwolle	5.382	20	5.402	3,17%
Woonbedrijf Ieder1	Deventer	1.650	6	1.656	0,97%
Converteerbare leningen					
Cool Sustainable Energy Solutions B.V. (EFO I)	Enschede	684	-	684	0,40%
Woningabonnement Overijssel B.V. (EFO I)	Deventer	75	-	75	0,04%
Junior leningen					
Agro Energie Hardenberg B.V.	Brucht	2.000	-	2.000	1,17%
Rc Panels B.V. en Rc Panels Holding B.V.	Lemelerveld	1.500	1	1.501	0,88%
OrangeGas Overijssel B.V. (EFO I)	Heerenveen	275	-	275	0,16%
Senior leningen					
S4 Ancillary Services I B.V.	Almelo	3.181	-	3.181	1,86%
Bio KKP B.V.	Heino	2.840	-	2.840	1,66%
Biogas Netwerk Twente BV	Almelo	1.544	-	1.544	0,90%
Boeren met Zon B.V.	Vilsteren	371	-	371	0,22%
Broekhuis Koegas B.V.	Deurningen	921	-	921	0,54%
Brouwer Biocentrale B.V.	Balkbrug	2.315	-	2.315	1,36%
Cogas Duurzaam B.V.	Almelo	972	-	972	0,57%
Coöperatieve Vereniging 'Lutten Levert' U.A.	Lutten	1.465	-	1.465	0,86%
Duurzaam Energiebedrijf Enschede	Enschede	1.000	-	1.000	0,59%
Energiecoöperatie Rijssen U.A.	Rijssen	1.000	-	1.000	0,59%
Endona Projecten B.V.	Heeten	2.181	-	2.181	1,28%
EPS Zwolle B.V.	Zwolle	3.833	-	3.833	2,25%
Gemeente Almelo	Almelo	225	-	225	0,13%
Groengas Kampen B.V.	Kampen	918	-	918	0,54%
Groengas Twenterand B.V.	Vriezenveen	1.247	-	1.247	0,73%
N.V. Deventer Ontwikkelingsmij Sportcomplexen	Deventer	787	-	787	0,46%
NTP Energie B.V.	Hattem	1.200	-	1.200	0,70%
Opgewekt Duurzaamheidsfonds Overijssel BV	Arnhem	2.045	-	2.045	1,20%
OrangeGas Overijssel B.V.	Heerenveen	1.195	-	1.195	0,70%
PM Investment B.V.	Hengelo	2.223	-	2.223	1,30%
Pure Energie Zon - Vroomshoop B.V.	Enschede	1.710	-	1.710	1,00%
PV Energie Finance Holding B.V.	Kampen	7.764	-	7.764	4,55%
Solease Overijssel B.V.	Utrecht	1.815	-	1.815	1,06%
Stichting Het Groene Fonds voor Verenigingen Overijssel	Arnhem	1.625	-	1.625	0,95%
Stichting Hogeschool VIAA	Zwolle	4.668	-	4.668	2,74%
Streekpellets B.V.	Goor	2.036	-	2.036	1,19%
Triple Groen Overijssel B.V.	Hardenberg	2.636	-	2.636	1,54%
WDP N.V.	Wolvertem	2.720	36	2.756	1,61%
Warmtebedrijf Hengelo B.V.	Eindhoven	3.075	-	3.075	1,80%
Waterschap Vechtstromen	Almelo	12.000	45	12.045	7,06%
Woningabonnement Overijssel B.V.	Deventer	4.800	-	4.800	2,81%
Wocozon Nederland B.V.	De Meern	2.447	-	2.447	1,43%
Woonconcept Energie B.V.	Meppel	1.711	-	1.711	1,00%
Zonneweide Hessenpoort B.V.	Zwolle	5.322	1	5.323	3,12%
Totaal		170.412	243	170.655	100%

Alle leningen verstrekt aan woningcorporaties hebben een rentepercentage van 1,5% en bij aanvang een looptijd van vijftien jaar.

Met uitzondering van de leningen aan Stichting Welbions is voor alle leningen die aan woningcorporaties zijn verstrekt, zekerheid verstrekt door middel van de garantstelling voor de gehele uitstaande posities door de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Voor de uitstaande vorderingen van Stichting Welbions heeft de gemeente Hengelo een garantstelling afgegeven voor de gehele uitstaande positie.

Voor de lening aan Sportbedrijf Deventer staat de gemeente Deventer garant. Voor de overige leningen zijn er zekerheden en voorwaarden gesteld waaraan is voldaan. De leningen staan geboekt tegen het brutobedrag. Sommige leningen worden in stappen uitbetaald. Het restant wordt dan in een bouwdepot gehouden (zie paragraaf 14). Over het brutobedrag is rente verschuldigd, over het bouwdepot wordt een rente vergoed.

9. Vorderingen (C)

De post vorderingen bestaat uit:

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2019	31-12-2018
Te vorderen btw	378	375
Te vorderen rente verstrekte leningenportefeuille	31	37
Lopende rente verstrekte leningenportefeuille	243	299
Te vorderen kapitaalstorting	-	1.030
Te vorderen aflossingen	25	127
Totaal	677	1.868

De te vorderen btw is de btw die Energiefonds Overijssel I B.V. kan terugvorderen van het btw-compensatiefonds. De vorderingen hebben een looptijd van minder dan één jaar.

10. Liquide middelen (D)

Als liquide middelen worden aangemerkt alle direct opeisbare tegoeden bij banken. De liquide middelen staan voor € 1.310 ter vrije beschikking, € 15.255 betreft gecommiteerde, maar nog niet getrokken leningen of participaties en ontvangen, maar nog niet doorgestorte rente en aflossingen van hoofdsommen. Het liquiditeitsmanagement in 2019 was er op gericht om het saldo liquide middelen te verlagen.

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2019	31-12-2018
Liquide middelen voor operationele activiteiten	1.310	1.844
Liquide middelen voor investeringsactiviteiten	15.255	26.899
Totaal	16.565	28.742

11. Eigen vermogen (E)

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

Geplaatst kapitaal

<i>Bedragen in € 1.000</i>	1-1-2019	1-1-2018
	t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Stand aan het begin van de periode	-	-
Storting kapitaal	-	-
Stand ultimo periode	-	-

Agioreserve

<i>Bedragen in € 1.000</i>	1-1-2019	1-1-2018
	t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Stand aan het begin van de periode	13.348	-
Storting agio reserve	250	13.348
Stand ultimo periode	13.598	13.348

Overige reserves

<i>Bedragen in € 1.000</i>	1-1-2019	1-1-2018
	t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Stand aan het begin van de periode	(10.526)	(9.344)
Uit Onverdeeld resultaat	(1.618)	(1.182)
Stand ultimo periode	(12.144)	(10.526)

Onverdeeld resultaat

<i>Bedragen in € 1.000</i>	1-1-2019	1-1-2018
	t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Stand aan het begin van de periode	(1.618)	(1.182)
Naar Overige reserves	1.618	1.182
Nettoresultaat	(1.161)	(1.618)
Stand ultimo periode	(1.161)	(1.618)

Totaal

Bedragen in € 1.000	1-1-2019	1-1-2018
	t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Stand aan het begin van de periode	1.204	(10.526)
Storting agio reserve	250	13.348
Nettoresultaat	(1.161)	(1.618)
Stand ultimo periode	293	1.204

Het nominaal geplaatste en volgestorte kapitaal bedraagt € 100, bestaande uit honderd aandelen van nominaal € 1.

Met de aandeelhouder overeengekomen om een lening ter hoogte van € 250 duizend per 31 december 2019 te converteren naar agio. Per ultimo verslagperiode heeft Energiefonds Overijssel I B.V. een positief eigen vermogen. De ontvangen financiering van ASN Bank N.V. is gegarandeerd door de provincie Overijssel.

12. Lening provincie Overijssel (F)

De lening van de provincie Overijssel van € 162 miljoen per 31 december 2019 is onderdeel van een financieringsovereenkomst van maximaal € 200 miljoen met een looptijd die eindigt op 31 december 2027. Voor de financieringsbehoefte boven de € 200 miljoen is een overbruggingskrediet verleend van € 80 miljoen tegen 1% rente. Deze leningen zijn onderdeel van de financieringsovereenkomst voor het beschikbaar stellen van de middelen. De via de financieringsovereenkomst getrokken gelden mogen uitsluitend worden gebruikt om gelden te financieren die zijn uitgezet bij ondernemingen, woningcorporaties en projecten. In 2019 is er actief gestuurd om het saldo liquide middelen te verlagen en zijn er later dan gebruikelijk leningen opgenomen bij de provincie Overijssel. In 2018 zijn voor het eerst sinds het begin van het fonds aflossingen aan de provincie gedaan en waren er meerdere grote eenmalige aflossingen, waardoor deze hoger uitkomen dan de aflossingen in 2019.

Het verloop van de lening is als volgt:

Bedragen in € 1.000	1-1-2019	1-1-2018
	t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Stand aan het begin van de periode	161.287	168.858
Opgenomen	8.048	15.332
Afgelost	(7.255)	(10.584)
Conversie agio	(250)	(12.318)
Stand ultimo periode	161.830	161.287

13. Lening ASN Bank N.V. (G)

De lening van ASN Bank N.V. is als volgt opgebouwd:

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2019	31-12-2018
Lening	15.000	15.000
Bouwdepot	-	(1.245)
Aflossing in voorgaande periode	(1.200)	-
Aflossing in lopend boekjaar	(1.200)	(1.200)
Totaal	12.600	12.555

De lening heeft als doel om het werkkapitaal te financieren en heeft een looptijd tot 31 december 2027. Het eerste deel van de lening is aangegaan per 3 december 2013, voor een hoofdsom van € 12 miljoen. Daarvan is € 4,38 miljoen uitbetaald in 2013, € 3,75 miljoen in 2014 en € 2,50 miljoen in 2015 en € 1,25 miljoen in 2016. De resterende tranche van € 0,12 miljoen is in 2017 opgevraagd. Er is in 2017 tevens een aanvullende lening voor werkkapitaal afgesloten van € 3 miljoen, daarvan is € 0,755 miljoen uitbetaald in 2017, € 1 miljoen in 2018 en de resterende tranche van € 1,245 miljoen is in 2019 opgevraagd.

De rente voor de leningen bedraagt het driemaands Euribortarief met een opslag van 1,5%. De rente voor de tweede lening is minimaal 1,5%. Tot aan opname staan de leningen op een depotrekening bij de ASN Bank N.V. met een rentevergoeding van 50 basispunten onder het rentetarief over de lening.

<i>Bedragen in € 1.000</i>	1-1-2019	1-1-2018
	t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Stand aan het begin van het boekjaar	12.555	12.755
Ontvangen gelden met hoofdsom € 12.000	-	-
Ontvangen gelden met hoofdsom € 3.000.	1.245	1.000
Aflossing op gelden met hoofdsom € 12.000	(1.200)	(1.200)
Aflossing op gelden met hoofdsom € 3.000.	-	-
Stand ultimo periode	12.600	12.555

De aflossing van de eerste werkkapitaallening bedraagt € 0,3 miljoen per kwartaal.

14. Bouwdepots leningen (H)

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2019	31-12-2018
Bio KKP B.V.	-	2.300
Coöperatieve Vereniging 'Lutten Levert' U.A.	1.465	-
Duurzaam Energiebedrijf Enschede	611	735
Endona Projecten B.V.	316	316
Energiecoöperatie Rijssen U.A.	376	-
Groengas Kampen B.V.	-	614
Groengas Twenterand B.V.	-	66
NTP Energie B.V.	1.200	-
Opgewekt Duurzaamheidsfonds Overijssel B.V.	2.045	2.045
OrangeGas Overijssel B.V.	-	430
PM Investment B.V.	471	1.792
Pure Energie Zon - Vroomshoop B.V.	1.710	-
S4 Ancillary Services I B.V.	272	1.323
Solease Overijssel B.V.	710	1.084
Stichting Het Groene Fonds voor Verenigingen Overijssel	1.625	-
Stichting Hogeschool Viaa	-	984
Streekpellets B.V.	1.084	1.084
Warmtebedrijf Hengelo B.V.	3.000	3.000
Woningabonnement Overijssel B.V.	4.800	4.800
Woonconcept Energie B.V.	1.294	1.294
Zonneweide Hessenpoort B.V.	1.010	-
Totaal	21.989	21.867

Bouwdepots maken onderdeel uit van de lening en zijn bestemd voor het verrichten van specifieke betalingen, bijvoorbeeld aan leveranciers. Betalingen uit depot vinden plaats indien aan de overeengekomen voorwaarden is voldaan. De leningnemer betaalt de leningrente over het depot maar ontvangt ook rente over het depot.

15. Overige schulden (I)

De overige schulden per ultimo verslagperiode bedragen:

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2019	31-12-2018
Vooruit ontvangen bedragen	6	-
Te betalen rente lening ASN Bank N.V.	15	15
Beheervergoeding	79	-
Vergoeding raad van commissarissen	8	6
Vergoeding adviescommissie	-	8
Marketing en communicatie	9	-
Kosten externe accountant	4	27
Kosten business development	53	-
Crediteuren	391	447
Diverse kosten waarvan onvoorzien	13	45
Totaal	578	548

In 2019 is de afgesproken beheervergoeding voor het eerst geïndexeerd, deze moet nog gefactureerd worden. De kosten voor business development worden in het begin van het opvolgende kwartaal gefactureerd.

16. Niet uit de balans blijkende verplichtingen en zekerheden

De volgende niet uit de balans blijkende verplichtingen bestaan per 31 december 2019. Het betreft contracten met doelondernemingen die per 31 december 2019 zijn afgesloten door Energiefonds Overijssel I B.V. en Energiefonds Overijssel II B.V., maar die in 2019 nog niet zijn uitbetaald.

Bedragen in € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
<i>Vennootschap EFO I</i>		
Participatie in OrangeGas Overijssel B.V.	-	141
Participatie in BeGreen Overijssel B.V.	254	254
Participatie in Solease Overijssel B.V.	119	181
Participatie in Boeren met Zon B.V.	-	66
Participatie in PV Energie Finance Holding B.V.	5	5
Participatie in PV Energie Finance Holding II B.V.	457	842
Participatie in PM Investment B.V.	99	135
Participatie in BTG Bioliquids B.V.	117	117
Participatie in Streekpellets B.V.	241	241
Participatie in Opgewekt Duurzaamheidsfonds Overijssel B.V.	180	180
Participatie in ABC-Kroos B.V.	415	595
<i>Converteerbare leningen</i>		
Converteerbare lening aan Cool Sustainable Energy Solutions B.V.	333	-
Converteerbare lening aan Woningabonnement Overijssel B.V.	515	590
<i>Vennootschap EFO II</i>		
Lening aan Twents Renewable Fund B.V. (HoSt)	-	1.114
Lening aan Hellendoorn Op Rozen U.A.	1.673	1.673
Totaal	4.408	6.132

De participaties in OrangeGas Overijssel B.V., Solease Overijssel B.V., PV Energie Finance Holding II B.V., PM Investment B.V. en ABC-Kroos B.V., alsmede de converteerbare lening aan Woningabonnement Overijssel B.V. zijn in de verslagperiode (gedeeltelijk) uitbetaald.

Met Cool Sustainable Energy Solutions B.V. is een nieuwe converteerbare leningovereenkomst aangegaan. De aandelen uit de participaties van Boeren met Zon B.V. en OrangeGas Overijssel B.V. zijn verkocht.

De comittering voor een lening aan Twents Renewable Fund B.V. is volgens de contractuele voorwaarden vervallen.

Ontvangen zekerheden

De onderliggende waarde van garanties wordt niet als activa of passiva in de balans opgenomen. Alle leningen aan woningcorporaties, behalve die aan Stichting Welbions, vallen onder garantie van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Het totaal uitgeleende bedrag, inclusief opgelopen rente van € 170,7 miljoen, geeft het maximale potentiële risico voor het fonds aan voor gegarandeerde leningen. Dit is het risico dat alle tegenpartijen hun contractuele verplichtingen niet meer nakomen en alle bestaande zekerheden geen waarde hebben. Bij vrijwel alle overige leningen worden zekerheden gevraagd.

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

17. Beheervergoeding (J)

Bedragen in € 1.000	1-1-2019	1-1-2018
	t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Beheervergoeding EFO I B.V.	1.601	1.486
Beheervergoeding EFO II B.V.	1.434	1.396
Totaal	3.035	2.882

De beheerder heeft recht op een vaste vergoeding per jaar.

De vaste vergoeding voor 2019 bedroeg conform de managementovereenkomst met de provincie Overijssel € 3.035.125 (2018: € 2.882.194), waarvan € 79.254 een stijging betreft voor de indexatie op de fondsbeheerkosten. De btw op de beheervergoeding van Energiefonds Overijssel II B.V. wordt apart verantwoord onder de overige kosten die in het overzicht hieronder worden gespecificeerd. De btw op de beheervergoeding van Energiefonds Overijssel I B.V. kan volledig bij het btw-compensatiefonds worden teruggevorderd en wordt dus niet als kosten verantwoord.

18. Overige kosten (K)

Bedragen in € 1.000	1-1-2019	1-1-2018
	t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Vergoeding raad van commissarissen	34	39
Vergoeding adviescommissie	32	24
Kosten externe adviseurs	52	31
Btw EFO II	281	309
Marketing en communicatie	102	121
Accountantskosten	53	45
Ontwikkeling producten en methodologie	14	18
Aansprakelijkheidsverzekering	13	26
Kosten due diligence	24	16
Transitiekosten	-	204
Business development	200	87
Bonus maatschappelijk rendement	-	-
Diverse kosten waaronder onvoorzien	-	(2)
Totaal	805	918

De accountantskosten zijn geheel toe te rekenen aan werkzaamheden ten behoeve van de beoordeling van het halfjaarbericht en de controle van de jaarrekening.

Personeel

Het fonds maakt gebruik van de diensten van de beheerder (directie) van het fonds en heeft diensten-gevolg geen personeel in dienst.

Beloning raad van commissarissen

De raad van commissarissen bestaat uit drie leden. In de verslagperiode ontving de voorzitter een vergoeding van € 16.770 en de overige twee leden ontvingen een vergoeding van € 9.000 ieder. Deze bedragen zijn exclusief onkostenvergoedingen en exclusief btw. De raad van commissarissen kwam viermaal bijeen en had daarbij tweemaal aansluitend overleg met de adviescommissie.

Beloning adviescommissie

De vergoeding voor de adviescommissie bedraagt € 1.500 exclusief onkosten per lid per vergadering, uitgaande van maximaal drie dagdelen (geen aparte vergoeding voor de voorzitter). Hiervan betaalt de provincie Overijssel een bedrag van € 115,84. Het overige gedeelte verloopt via Energiefonds Overijssel. De adviescommissie bestaat uit vijf leden. De adviescommissie vergaderde in 2019 elf keer, waarvan tweemaal telefonisch, en had tevens tweemaal aansluitend een overleg met de raad van commissarissen. De vergaderingen waren niet altijd volledig bezet en duurde vaak minder dan drie dagdelen per vergadering.

Marketing en Communicatie

Dit betreft diverse uitgaven voor marketing en communicatie, zoals website, vormgeving en communicatie-advies.

Beloning beheerder

Het beloningsbeleid van het fonds is conform het beleid van de provincie Overijssel. Dat betekent dat er een maximum (WNT-norm) is gesteld aan de beloning die medewerkers in dienst van de beheerder ontvangen. Dit geldt ook voor de salarissen van bestuurders van ondernemingen waarin Energiefonds Overijssel I participeert.

Business Development

Betreft de kosten voor het ontwikkelen van financieringsoplossingen voor het verduurzamingsvraagstuk die de markt (nog) onvoldoende oppakt. Het maximaal jaarlijks te besteden bedrag wordt vooraf opgenomen in de begroting. Per project wordt een voorstel gemaakt wat wordt goedgekeurd door de provincie Overijssel. Ieder kwartaal wordt hierover verantwoording afgelegd aan de Raad van Commissarissen en de provincie.

Transacties met verbonden partijen

De provincie Overijssel is als enige aandeelhouder van Energiefonds Overijssel I B.V. een verbonden

partij van het fonds. De onder paragraaf 12 genoemde bedragen betreffen in hun geheel transacties met verbonden partijen. StartGreen is als beheerder een verbonden partij van het fonds. De beheervergoeding in paragraaf 17 betreft in zijn geheel transacties met verbonden partijen met StartGreen. Alle transacties met verbonden partijen zijn transacties "at arms length".

19. Belasting (L)

Energiefonds Overijssel I B.V. en Energiefonds Overijssel II B.V. vielen tot ultimo 2015 onder de vrijstelling voor de VPB voor overheidsbedrijven ex art. 2 lid 7 Wet VPB 1969. Per 1 januari 2016 is de wetgeving gewijzigd en sindsdien is Energiefonds Overijssel belastingplichtig. Tot en met 2019 heeft dit nog geen consequenties gehad omdat er geen fiscaal belaste resultaten zijn behaald.

Enkelvoudige jaarrekening 2019

Energiefonds Overijssel I B.V.

Enkelvoudige balans

Voor winstbestemming en in € 1.000	Toelichting	31-12-2019	31-12-2018
Activa			
Financiële vaste activa			
Participaties	(M)	9.636	10.240
Leningen	(N)	1.034	-
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	(O)	-	-
Lening aan groepsmaatschappij	(P)	279	1.286
		10.949	11.526
Vlottende activa			
Vorderingen	(Q)	408	1.439
Liquide middelen	(R)	3.814	3.419
		4.222	4.858
Totale activa		15.171	16.384
Passiva			
Eigen vermogen	(S)		
Geplaatst kapitaal		-	-
Agio		13.598	13.348
Overige reserves		(12.144)	(10.526)
Onverdeeld resultaat		(1.161)	(1.618)
		293	1.204
Voorziening deelneming	(T)	1.555	2.160
Langlopende schulden			
Leningen Provincie Overijssel	(U)	241	-
Lening ASN Bank N.V.	(V)	12.600	12.555
		12.841	12.555
Kortlopende schulden			
Schulden aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	(W)	-	-
Te betalen interest lening		15	15
Overige schulden	(X)	467	449
		482	464
Totale passiva		15.171	16.384

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening

		1-1-2019	1-1-2018
	Toelichting	t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Opbrengsten uit beleggingen			
Gerealiseerde waardeveranderingen van participaties	(M)	166	(315)
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van participaties	(M)	(341)	-
Dividend participaties		420	-
Rente leningen		30	55
		275	(260)
Kosten			
Beheervergoeding	(Y)	(1.601)	(1.486)
Overige kosten	(Z)	(288)	(230)
		(1.889)	(1.716)
Rentelasten		(152)	(156)
Resultaat voor belasting		(1.766)	(2.132)
Belasting		-	-
Resultaat deelneming		605	514
Nettoresultaat		(1.161)	(1.618)

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

20. Algemeen

Energiefonds Overijssel I B.V. is opgericht op 7 november 2012 en gevestigd te Luttenbergstraat 2, Zwolle. Het fonds is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 56424566.

De verslagperiode van het fonds heeft betrekking op de periode 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019.

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de geconsolideerde jaarrekening van de onderneming.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, verwijzen wij naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

21. Grondslagen voor waardering

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening, met uitzondering van het volgende:

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Onder deelnemingen in groepsmaatschappijen wordt verstaan het 100%-belang in Energiefonds Overijssel II B.V. Dit belang is gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. Wanneer de nettovermogenswaarde van deze deelneming negatief is, wordt zij op nihil gewaardeerd. Omdat Energiefonds Overijssel I B.V. geheel instaat voor de schulden van Energiefonds Overijssel II B.V., wordt in dat geval een voorziening gevormd.

Toelichting op de enkelvoudige balans

22. Participaties (M)

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 7 van de geconsolideerde jaarrekening.

23. Leningen (N)

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 8 van de geconsolideerde jaarrekening.

24. Deelnemingen in groepsmaatschappijen (O)

Energiefonds Overijssel I B.V. heeft een 100%-belang in Energiefonds Overijssel II B.V.. Energiefonds Overijssel II B.V. is gevestigd te Zwolle. Het nominaal geplaatste en volgestorte kapitaal bedraagt € 100, bestaande uit honderd aandelen van nominaal € 1. Het eigen vermogen van Energiefonds Overijssel II B.V. is negatief en wordt derhalve tegen nihil gewaardeerd. Er is een voorziening gevormd voor deze deelneming ad € 1.555 duizend (ultimo 2018: € 2.160 duizend).

25. Lening aan groepsmaatschappij (P)

Het verloop van de post lening aan groepsmaatschappij is als volgt:

Bedragen in € 1.000	1-1-2019	1-1-2018
	t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Stand aan het begin van de periode	1.286	4.969
Verstreking lening aan EFO II	2.372	2.807
Aflossing lening aan EFO II	(3.379)	(6.491)
Stand ultimo periode	279	1.286

De lening heeft als doel om tijdelijk het werkkapitaal van Energiefonds Overijssel II B.V. te financieren en heeft een looptijd tot 31 december 2027. De rente bedraagt het driemaands Euribortarief met een opslag van 1,5%. Elk kwartaal worden de rente-inkomsten van Energiefonds Overijssel II B.V. overgemaakt naar Energiefonds Overijssel I B.V. als aflossing op de lening aan de groepsmaatschappij.

26. Vorderingen (Q)

Onder vorderingen zijn ultimo verslagperiode opgenomen:

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2019	31-12-2018
Te vorderen btw	378	375
Te vorderen kapitaalstorting	-	1.030
Te vorderen rente onderhandse leningen	5	5
Overige vorderingen	25	29
Totaal	408	1.439

De vorderingen hebben een looptijd van minder dan één jaar.

27. Liquide middelen (R)

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 10 van de geconsolideerde jaarrekening.

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2019	31-12-2018
Liquide middelen voor operationele activiteiten	1.310	1.844
Liquide middelen voor investeringsactiviteiten	2.504	1.576
Totaal	3.814	3.419

28. Eigen vermogen (S)

Voor een nadere toelichting op het eigen vermogen verwijzen wij naar de toelichting op het eigen vermogen van de geconsolideerde jaarrekening (zie paragraaf 11). Het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening wijkt niet af van het eigen vermogen in de geconsolideerde jaarrekening.

29. Voorziening deelneming (T)

Energiefonds Overijssel I B.V. heeft een 100%-belang in Energiefonds Overijssel II B.V.. Energiefonds Overijssel II B.V. is gevestigd te Zwolle. Het nominaal geplaatste en volgestorte kapitaal bedraagt € 100, bestaande uit honderd aandelen van nominaal € 1. Het verloop van de post voorziening deelneming is als volgt:

Bedragen in € 1.000	1-1-2019	1-1-2018
	t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Stand aan het begin van de periode	2.160	2.674
Resultaat deelneming	(605)	(514)
Stand ultimo periode	1.555	2.160

Energiefonds Overijssel I B.V. aanvaardt hoofdelijke aansprakelijkheid (in de zin van artikel 2:403 lid 1f BW) voor alle uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden van Energiefonds Overijssel II B.V. vanaf de oprichting van deze vennootschap. Daarom is een voorziening gevormd voor het negatieve eigen vermogen van de deelneming.

30. Lening provincie Overijssel (U)

De provincie Overijssel heeft zowel aan Energiefonds Overijssel I B.V. als aan Energiefonds Overijssel II B.V. een lening verstrekt. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 12 van de geconsolideerde jaarrekening.

Het verloop van de lening verstrekt aan Energiefonds Overijssel I B.V. is als volgt:

Bedragen in € 1.000	1-1-2019	1-1-2018
	t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Stand aan het begin van de periode	-	9.525
Opgenomen	491	2.900
Afgelost	-	(107)
Conversie agio	(250)	(12.318)
Stand ultimo periode	241	-

In 2019 is er € 491 duizend aan financiering opgevraagd bij de provincie Overijssel, waarvan met de aandeelhouder is overeengekomen om de lening ter hoogte van € 250 duizend per 31 december 2019 te converteren naar agio.

31. Lening ASN Bank N.V. (V)

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 13, lening ASN Bank, onderdeel van de Volksbank N.V., van de geconsolideerde jaarrekening.

32. Schulden aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen (W)

Dit betreft nog aan Energiefonds Overijssel II B.V. te betalen bedragen.

33. Overige schulden (X)

Per ultimo verslagperiode was de samenstelling van de post overige schulden als volgt:

<i>Bedragen in € 1.000</i>	31-12-2019	31-12-2018
Te betalen beheervergoeding	42	-
Te betalen marketing- en communicatiekosten	9	-
Te betalen vergoeding raad van commissarissen	8	6
Te betalen accountantskosten	4	27
Te betalen kosten due diligence	-	8
Te betalen kosten business development	53	-
Crediteuren	391	447
Diverse kosten waaronder onvoorzien	(40)	(39)
Totaal	467	449

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 15 van de geconsolideerde jaarrekening.

Toelichting op de enkelvoudige winst-en-verliesrekening

34. Beheervergoeding (Y)

De beheerder heeft over de verslagperiode een vergoeding conform de managementovereenkomst met de provincie Overijssel van € 1.601.000 (2018: € 1.486.109) ontvangen), waarvan € 41.806 betrekking heeft op de indexatie van de fondsbeheerkosten. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 17, beheervergoeding, van de geconsolideerde jaarrekening.

35. Overige kosten (Z)

De overige kosten bestaan uit:

Bedragen in € 1.000	1-1-2019	1-1-2018
	t/m 31-12-2019	t/m 31-12-2018
Vergoeding raad van commissarissen	17	18
Vergoeding adviescommissie	10	11
Kosten externe adviseurs	48	12
Kosten due diligence	17	10
Accountantskosten	12	20
Marketing en communicatie	51	54
Ontwikkeling producten en methodologie	8	8
Verzekeringen	6	12
Transitiekosten	-	49
Business development	119	39
Bonus maatschappelijk rendement	-	-
Diverse kosten waaronder onvoorzien	-	(3)
Totaal	288	230

De accountantskosten zijn geheel toe te rekenen aan werkzaamheden ten behoeve van de beoordeling van het halfjaarbericht en de controle van de jaarrekening. De kosten voor externe adviseurs betreffen voornamelijk de kosten die gemaakt zijn voor de verkoop van Empyro B.V. aan Twence B.V..

36. Personeel

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 18 van de geconsolideerde jaarrekening.

37. Beloning raad van commissarissen

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 18 van de geconsolideerde jaarrekening.

38. Beloning adviescommissie

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 18 van de geconsolideerde jaarrekening.

39. Marketing en communicatie

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 18 van de geconsolideerde jaarrekening.

40. Business development

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 18 van de geconsolideerde jaarrekening.

41. Transacties met verbonden partijen

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 18 van de geconsolideerde jaarrekening.

42. Resultaatverwerking

Het verlies over 2019 ad €1.161 is als onverdeeld resultaat verantwoord, als onderdeel van het eigen vermogen.

43. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum. Gedurende het eerste kwartaal 2020 werd steeds meer duidelijk dat het COVID-19 virus een grote maatschappelijke en economische impact heeft die op dit moment nog niet valt te overzien. Op basis van de huidige inzichten verwachten we dat de impact voor de bestaande portefeuille op korte termijn nog beperkt is en dat er geen aanleiding is de waardering van leningen of participaties te verlagen. Een sterke daling van de olieprijs en de hieraan gerelateerde daling van de energieprijs maakt het mogelijk lastiger op de langere termijn om duurzame energieprojecten rendabel te exploiteren.

Zwolle, 17 maart 2020

Directie Energiefonds Overijssel I B.V.

Overige gegevens

Bijzondere zeggenschapsrechten

Er is bij Energiefonds Overijssel I B.V. geen sprake van bijzondere zeggenschapsrechten.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en de raad van commissarissen van Energiefonds Overijssel I B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Energiefonds Overijssel I B.V. te Zwolle gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Energiefonds Overijssel I B.V. op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2019;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2019;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Energiefonds Overijssel I B.V., zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- algemene informatie;
- het verslag van de raad van commissarissen;

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens; en
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderneming;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties

en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de directie en de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 17 maart 2020

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.J. Bleijs RA

Bijlage 1: Uitstaande portefeuille per 31 december 2019

A. Portefeuilleoverzicht uitstaande posten

Naam organisatie	Energiesoort	Participaties	Leningen		Totaal	
			Convertible Junior	Senior		
ABC-KROOS B.V.	Overige	485.000			485.000	
Agro Energie Hardenberg B.V.	Biomassa			2.000.000	2.000.000	
BeGreen Overijssel B.V.	Biomassa	246.001			246.001	
Bio KKP B.V.	Biomassa	1.200.000		2.839.580	4.039.580	
Biogas Netwerk Twente BV	Biomassa			1.543.750	1.543.750	
Boeren met Zon B.V.	Zon			370.663	370.663	
Broekhuis Koegas B.V	Biomassa			921.250	921.250	
Brouwer Biocentrale B.V	Biomassa	1.500.001		2.315.000	3.815.001	
BTG Bioliquids B.V.	Biomassa	987.486			987.486	
Cogas Duurzaam B.V.	Biomassa			971.666	971.666	
Coolt Sustainable Energy Solutions B.V.	Energiebesparing		683.888		683.888	
Coöperatieve Vereniging 'Lutten Levert' U.A.	Zon			1.464.500	1.464.500	
Duurzaam Energiebedrijf Enschede	Zon			1.000.000	1.000.000	
Endona Projecten B.V.	Zon			2.180.871	2.180.871	
Energiecoöperatie Rijssen U.A.	Zon			1.000.000	1.000.000	
EPS Zwolle B.V.	Zon			3.832.890	3.832.890	
Gemeente Almelo	Energiebesparing			225.000	225.000	
Groengas Kampen B.V.	Biomassa			918.377	918.377	
Groengas Twenterand B.V.	Biomassa			1.246.706	1.246.706	
N.V. Deventer Ontwikkelingsmij Sportcomplexen	Energiebesparing			787.293	787.293	
NTP Energie B.V.	Energiebesparing			1.200.000	1.200.000	
Opgewekt Duurzaamheidsfonds Overijssel B.V.	Zon			2.045.000	2.045.000	
OrangeGas Overijssel B.V.	Opslag & Infrastructuur		275.000	1.195.445	1.470.445	
PM Investment B.V	Zon	188.262		2.223.085	2.411.347	
Pure Energie Zon - Vroomshoop B.V.	Zon			1.710.000	1.710.000	
PV Energie Finance Holding B.V.	Zon	771.431		7.763.506	8.534.937	
PV Energie Finance Holding II B.V.	Zon	1.011.130			1.011.130	
R.K. Woningstichting Ons Huis	Energiebesparing			7.105.000	7.105.000	
Rc Panels B.V. en Rc Panels Holding B.V.	Energiebesparing		1.500.000		1.500.000	
S4 Ancillary Services I B.V	Opslag & Infrastructuur	2.600.001		3.181.000	5.781.001	
Slim Opgewekt Overijssel B.V.	Zon	62.500			62.500	
Solease Overijssel B.V.	Zon	169.600		1.815.350	1.984.950	
St Wetland Wonen Groep	Energiebesparing			2.370.000	2.370.000	
St. Wonen Delden	Energiebesparing			540.000	540.000	
St. Woonconcept	Energiebesparing			2.290.000	2.290.000	
Stichting DeltaWonen	Energiebesparing			8.300.000	8.300.000	
Stichting Het Groene Fonds voor Verenigingen Overijssel	Energiebesparing			1.625.000	1.625.000	
Stichting Hogeschool VIAA	Energiebesparing			4.668.422	4.668.422	
Stichting Mijande Wonen	Energiebesparing			3.680.000	3.680.000	
Stichting Viverion	Energiebesparing			3.570.000	3.570.000	
Stichting Welbions	Energiebesparing			17.860.000	17.860.000	
Streekpellets B.V.	Biomassa	153.734		2.036.000	2.189.734	
Triple Groen Overijssel B.V.	Zon			2.635.695	2.635.695	
WDP N.V.	Zon			2.720.002	2.720.002	
Warmtebedrijf Hengelo B.V.	Aard- en restwarmte	250.000		3.075.000	3.325.000	
Waterlinzen-IP B.V.	Overige	41			41	
Waterschap Vechtstromen	Biomassa			12.000.000	12.000.000	
Wocozon Nederland B.V.	Zon			2.447.220	2.447.220	
Woningabonnement Overijssel B.V.	Energiebesparing	10.000	75.000	4.800.000	4.885.000	
Woningcorporatie Salland Wonen	Energiebesparing			3.860.000	3.860.000	
Woningstichting de Woonplaats	Energiebesparing			8.010.000	8.010.000	
Woningstichting Domijn	Energiebesparing			10.750.000	10.750.000	
Woningstichting Openbaar Belang	Energiebesparing			1.800.000	1.800.000	
Woningstichting Rentree	Energiebesparing			2.920.000	2.920.000	
Woningstichting SWZ	Energiebesparing			5.382.000	5.382.000	
Woonbedrijf Ieder1	Energiebesparing			1.650.000	1.650.000	
Woonconcept Energie B.V.	Zon			1.711.104	1.711.104	
Zonneuweide Hessenpoort B.V.	Zon			5.322.149	5.322.149	
Totaal A		9.635.187	758.888	3.775.000	165.878.524	180.047.599

B. Portefeuilleoverzicht gecommiteerde posten

Naam organisatie	Energiesoort	Participaties	Leningen			Totaal
			Convertible	Junior	Senior	
ABC-KROOS B.V.	Overige	415.000				415.000
BeGreen Overijssel B.V.	Biomassa	253.999				253.999
BTG Bioliquids B.V.	Biomassa	116.578				116.578
Opgewekt Duurzaamheidsfonds Overijssel B.V.	Zon	180.000				180.000
PM Investment B.V.	Zon	99.132				99.132
PV Energie Finance Holding B.V.	Zon	4.573				4.573
PV Energie Finance Holding II B.V.	Zon	457.547				457.547
Solease Overijssel B.V.	Zon	118.962				118.962
Streekpellets B.V.	Biomassa	240.800				240.800
Coolt Sustainable Energy Solutions B.V.	Biomassa		333.333			333.333
Woningabonnement Overijssel B.V.	Energiebesparing		515.000			515.000
Hellendoorn Op Rozen U.A.	Zon				1.673.262	1.673.262
Totaal B		1.886.591	848.333	-	1.673.262	4.408.186
Totaal A + B		11.521.778	1.607.221	3.775.000	167.551.786	184.455.785

Bijlage 2: Historische portefeuille per 31 december 2019

A. Historisch overzicht uitgeboekte posten

Naam organisatie	Energiesoort	Participaties	Leningen			Totaal
			Convertible	Junior	Senior	
ABC-KROOS B.V.	Overige	485.000				485.000
Agro Energie Hardenberg B.V.	Biomassa			2.000.000		2.000.000
BeGreen Overijssel B.V.	Biomassa	246.001				246.001
Bio KKP B.V.	Biomassa	1.200.000			2.900.000	4.100.000
Biogas Netwerk Twente BV	Biomassa				1.950.000	1.950.000
Boeren met Zon B.V.	Zon	73.509			1.080.000	1.153.509
Broekhuis Koegas B.V.	Biomassa				1.005.000	1.005.000
Brouwer Biocentrale B.V.	Biomassa	1.500.001			2.840.000	4.340.001
BTG Bioliquids B.V.	Biomassa	987.486	122.318			1.109.804
Cogas Duurzaam B.V.	Biomassa				1.060.000	1.060.000
Coall Sustainable Energy Solutions B.V.	Energiebesparing		683.888			683.888
Coöperatieve Vereniging 'Lutten Levert' U.A.	Zon				1.464.500	1.464.500
Duurzaam Energiebedrijf Enschede	Zon				1.000.000	1.000.000
Empyro B.V.	Biomassa	1.000.000	304.167		3.800.000	5.104.167
Endona Projecten B.V.	Zon				2.285.100	2.285.100
Energiecoöperatie Rijssen U.A.	Zon				1.000.000	1.000.000
EPS Zwolle B.V.	Zon				4.880.000	4.880.000
Gemeente Almelo	Energiebesparing				225.000	225.000
Groengas Kampen B.V.	Biomassa				1.009.050	1.009.050
Groengas Twenterand B.V.	Biomassa				1.526.250	1.526.250
Holland Eco Finance B.V.	Energiebesparing	132.001				132.001
N.V. Deventer Ontwikkelingsmij Sportcomplexen	Energiebesparing				1.200.000	1.200.000
NTP Energie B.V.	Energiebesparing				1.200.000	1.200.000
Opgewekt Duurzaamheidsfonds Overijssel B.V.	Zon				2.045.000	2.045.000
OrangeGas Overijssel B.V.	Opslag & Infrastructuur	472.375			1.560.000	2.032.375
PM Investment B.V.	Zon	188.262			2.292.078	2.480.340
Pure Energie Zon - Vroomshoop B.V.	Zon				1.710.000	1.710.000
PV Energie Finance Holding B.V.	Zon	771.431			9.911.000	10.682.431
PV Energie Finance Holding II B.V.	Zon	1.011.130				1.011.130
R.K. Woningstichting Ons Huis	Energiebesparing				7.105.000	7.105.000
Rc Panels B.V. en Rc Panels Holding B.V.	Energiebesparing			1.500.000		1.500.000
S4 Ancillary Services I B.V.	Opslag & Infrastructuur	2.600.001			3.600.000	6.200.001
Slim Opgewekt Overijssel B.V.	Zon	250.001				250.001
Solease Overijssel B.V.	Zon	169.600			1.949.696	2.119.296
St Wetland Wonen Groep	Energiebesparing				2.370.000	2.370.000
St. Wonen Delden	Energiebesparing				540.000	540.000
St. Woonconcept	Energiebesparing				2.290.000	2.290.000
Stichting DeltaWonen	Energiebesparing				8.300.000	8.300.000
Stichting Het Groene Fonds voor Verenigingen Overijssel	Energiebesparing				1.625.000	1.625.000
Stichting Hogeschool VIAA	Energiebesparing				8.000.000	8.000.000
Stichting Mijande Wonen	Energiebesparing				3.680.000	3.680.000
Stichting Viverion	Energiebesparing				3.570.000	3.570.000
Stichting Welbions	Energiebesparing				17.860.000	17.860.000
Streekpellets B.V.	Biomassa	307.468			2.246.000	2.553.468
Triple Groen Overijssel B.V.	Zon				3.228.000	3.228.000
WDP N.V.	Zon				3.400.000	3.400.000
Warmtebedrijf Hengelo B.V.	Aard- en restwarmte	250.000			3.075.000	3.325.000
Waterlinzen-IP B.V.	Overige	41				41
Waterschap Vechtstromen	Biomassa				15.000.000	15.000.000
Wocozon Nederland B.V.	Zon	471.875			2.876.250	3.348.125
Woningabonnement Overijssel B.V.	Energiebesparing	10.000	75.000		4.800.000	4.885.000
Woningcorporatie Salland Wonen	Energiebesparing				3.860.000	3.860.000
Woningstichting de Woonplaats	Energiebesparing				8.010.000	8.010.000
Woningstichting Domijn	Energiebesparing				10.750.000	10.750.000
Woningstichting Openbaar Belang	Energiebesparing				1.800.000	1.800.000
Woningstichting Rentree	Energiebesparing				2.920.000	2.920.000
Woningstichting SWZ	Energiebesparing				5.382.000	5.382.000
Woonbedrijf Ieder1	Energiebesparing				1.650.000	1.650.000
Woonconcept Energie B.V.	Zon				1.725.000	1.725.000
Zonnevelden Hessenpoort B.V.	Zon				5.322.149	5.322.149
Totaal A			12.126.182	1.185.372	3.500.000	184.877.073
						201.688.627

B. Historisch overzicht gecommitteerde posten

Naam organisatie	Energiesoort	Participaties	Leningen		Totaal	
			Convertible	Junior Senior		
ABC-KROOS B.V.	Overige	415.000				415.000
BeGreen Overijssel B.V.	Biomassa	253.999				253.999
BTG Bioliquids B.V.	Biomassa	116.578				116.578
Opgewekt Duurzaamheidsfonds Overijssel B.V.	Zon	180.000				180.000
PM Investment B.V.	Zon	99.132				99.132
PV Energie Finance Holding B.V.	Zon	4.573				4.573
PV Energie Finance Holding II B.V.	Zon	457.547				457.547
Solease Overijssel B.V.	Zon	118.962				118.962
Streekpellets B.V.	Biomassa	240.800				240.800
Cool Sustainable Energy Solutions B.V.	Biomassa		333.333			333.333
Woningabonnement Overijssel B.V.	Energiebesparing		515.000			515.000
Hellendoorn Op Rozen U.A.	Zon				1.673.262	1.673.262
Totaal B		1.886.591	848.333	-	1.673.262	4.408.186
Totaal A + B		14.012.773	2.033.706	3.500.000	186.550.335	206.096.814

Gegevens Energiefonds Overijssel I B.V.

Statutaire zetel:
Bezoekersadres:
Postadres:

Zwolle
Hanzeplein 11, Kamer 6.01, 8017 JD Zwolle
Postbus 40165, 8004 DD Zwolle